

KAP-4101-008-00/2014

Nr ewid. 72/2015/P/14/009/KAP

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE
WSPÓŁFINANSOWANE
Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU
ROZWOJU REGIONALNEGO

Warszawa, maj 2015 r.

Misją Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej

Wizją Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

**Informacja o wynikach kontroli
Zamówienia publiczne współfinansowane z Europejskiego Funduszu
Rozwoju Regionalnego**

Dyrektor
Departamentu Administracji Publicznej

B. Skwarka
Bogdan Skwarka

Akceptuję:
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Wojciech Kutyla
Wojciech Kutyla

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Krzysztof Kwiatkowski
Krzysztof Kwiatkowski

Warszawa, dnia *1 czerwca 2015 r.*

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
Tel./faks 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
1. ZAŁOŻENIA KONTROLI.....	6
2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONTROLI	9
2.1. Ocena kontrolowanej działalności.....	9
2.2. Uwagi i wnioski	12
3. WYNIKI KONTROLI.....	17
3.1. Prawdliwość udzielania zamówień publicznych w ramach projektów kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych	17
3.2. Nieprawidłowości w procesie udzielania zamówień publicznych wykrywane przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę Regionalnych Programów Operacyjnych w ramach kontroli projektów kluczowych.....	31
4. INFORMACJE DODATKOWE	38
5. ZAŁĄCZNIKI.....	41
ZAŁĄCZNIK NR 1 – CHARAKTERYSTYKA STANU PRAWNEGO ORAZ PODSTAWOWYCH UWARUNKOWAŃ DOTYCZĄCYCH ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH WSPÓLFINANSOWANYCH Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH	42
ZAŁĄCZNIK NR 2 – DANE O LICZBIE PROJEKTÓW I WYDATKACH NA ICH REALIZACJĘ ZADEKLAROWANYCH DO KOMISJI EUROPEJSKIEJ W RAMACH WYBRANYCH RPO W LATACH 2010-2013	48
ZAŁĄCZNIK NR 3 – LICZBA, RODZAJ I KWOTA NIEPRAWIDŁOWOŚCI ORAZ ZWIĄZANE Z NIMI KWOTY KOREKT FINANSOWYCH W ZAMÓWIENIACH PUBLICZNYCH, WYKRYTYCH W WYNIKU KONTROLI PRZEPROWADZONYCH PRZEZ INSTYTUCJE ZARZĄDZAJĄCE I POŚREDNICZĄCE ORAZ INSTYTUCJĘ AUDYTOWĄ	50
ZAŁĄCZNIK NR 4 – RODZAJE NIEPRAWIDŁOWOŚCI WYKRYTYCH W WYBRANYCH RPO PRZEZ INSTYTUCJE ZARZĄDZAJĄCE I POŚREDNICZĄCE ORAZ INSTYTUCJĘ AUDYTOWĄ ORAZ PRZYCZYNY TYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI	65
ZAŁĄCZNIK NR 5 – WYKAZ PODSTAWOWYCH AKTÓW PRAWNYCH DOTYCZĄCYCH KONTROLOWANEJ TEMATYKI..	74
ZAŁĄCZNIK NR 6 – WYKAZ JEDNOSTEK, W KTÓRYCH PRZEPROWADZONO KONTROLĘ WRAZ Z OSOBAMI ODPOWIEDZIALNYMI I JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI NIK, KTÓRE PRZEPROWADZIŁY CZYNNOŚCI KONTROLNE	76
ZAŁĄCZNIK NR 7 – WYKAZ ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH OBJĘTYCH KONTROLĄ NIK	77
ZAŁĄCZNIK NR 8 – WYKAZ ORGANÓW I PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	81

Wykaz stosowanych pojęć i skrótów

beneficjent	osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizująca projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu (zgodnie z art. 5 pkt 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, Dz. U. z 2014 r., poz. 1649 ze zm.)
fundusze strukturalne	Europejski Fundusz Społeczny (EFS) i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR). Fundusz Spójności nie zalicza się do funduszy strukturalnych (zgodnie z art. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, Dz. U. L 210 z 31.7.2006 r. s. 25 ze zm.)
kontrola na dokumentach	realizowana jest w siedzibie Instytucji Zarządzającej lub Instytucji Pośredniczącej. Beneficjenci dostarczają oryginały dokumentów kontrolerom, którzy dokonują ich weryfikacji. Kontrole na dokumentach najczęściej dotyczą prawidłowości udzielania zamówień publicznych tj. zgodności i prawidłowości przeprowadzonych postępowań pod kątem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych
kontrola na miejscu realizacji projektu	działania kontrolne mają na celu weryfikację wydatków potwierdzającą, że zakupione przy wsparciu finansowym środków UE towary, usługi i roboty zostały dostarczone, a wskazane we wnioskach o płatność wydatki rzeczywiście poniesione. Ponadto kontrola bada czy działania realizowane w ramach przedsięwzięcia są zgodne z obowiązującym harmonogramem realizacji zadań (postęp rzeczowo-finansowy), a zadeklarowane wydatki kwalifikują się do współfinansowania
korekta finansowa	korekta finansowa jest przeprowadzana po wykryciu indywidualnych, bądź systemowych nieprawidłowości i polega na anulowaniu całości lub części finansowego wkładu z budżetu UE, który może być ponownie wykorzystany, po konsultacjach z Komisją Europejską, w ramach innego projektu. Jeżeli korekty dokonuje państwo członkowskie, korekty dokonuje Instytucja Zarządzająca lub upoważniona przez nią Instytucja Pośrednicząca
projekty kluczowe (indywidualne)	przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez Instytucje Zarządzające, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
umowa o dofinansowanie projektu	umowa zawarta z beneficjentem, na podstawie której beneficjent realizuje projekt współfinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego. Załącznikiem do umowy jest m.in. wniosek o dofinansowanie
wniosek o dofinansowanie	wniosek składany przez wnioskodawcę na realizację projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
wydatek kwalifikowalny	wydatek lub koszt faktycznie poniesiony przez beneficjenta w związku z realizacją projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego i udokumentowany, zgodnie z warunkami wskazanymi w wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego wydanych na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju a także wytycznych właściwej Instytucji Zarządzającej, który kwalifikuje się do objęcia wsparciem ze środków przeznaczonych na realizację programu w trybie określonym w umowie o dofinansowanie

wydatek niekwalifikowalny	wydatek lub koszt niekwalifikujący się do objęcia wsparciem ze środków publicznych przeznaczonych na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego, pokrywany ze środków własnych beneficjenta w ramach realizowanego projektu
wytyczne Komisji Europejskiej	Wytyczne Komisji Europejskiej nr COCOF 07/0037/03 dotyczące określania korekt finansowych dla wydatków współfinansowanych z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych
wytyczne MIR (taryfikator)	Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju dotyczące wymierzania korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE
BZP	Biuletyn Zamówień Publicznych
DzUUE	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
IA	Instytucja Audytowa
IC	Instytucja Certyfikująca
IP II	Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Instytucja Wdrażająca)
IZ	Instytucja Zarządzająca
KE	Komisja Europejska
NIK	Najwyższa Izba Kontroli
rozporządzenie ogólne nr 1083/2006	rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 ¹
RPO	Regionalny Program Operacyjny
SIWZ	Specyfikacja istotnych warunków zamówienia
UE	Unia Europejska
ustawa o NIK	ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.)
ustawa Pzp	ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.)
ustawa ufp	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)
UZP	Urząd Zamówień Publicznych

¹ Rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 zostało uchylone z dniem 1 stycznia 2014 r., jednak jego przepisy mają nadal zastosowanie do rozliczania projektów, których realizacja rozpoczęła się na jego podstawie (Dz. U. UE L 210/25).

Wstęp

Wydatki z funduszy pochodzących z Unii Europejskiej muszą być dokonywane zgodnie z obowiązującym prawem polskim oraz prawem wspólnotowym. Na szczególną uwagę w tym zakresie zasługuje obowiązek przestrzegania przepisów obowiązujących w obszarze zamówień publicznych (krajowych oraz europejskich). Beneficjenci zobowiązani są do zawierania umów, z tytułu których będą ponosić wydatki kwalifikowalne dla zadań objętych projektem, z uwzględnieniem procedur przewidzianych w ustawie Prawo zamówień publicznych. Na przestrzeganie procedur zamówieniowych ogromny nacisk kładzie Komisja Europejska, która w wyniku prowadzonych audytów opracowała *Wytoczne do określania korekt finansowych nakładanych na wydatki ponoszone z funduszy strukturalnych w przypadku naruszenia przepisów prawa zamówień publicznych*. Na tej podstawie Minister Infrastruktury i Rozwoju wydał dokument pn.: *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE*.

Realny sukces w korzystaniu środków UE zależy w dużym stopniu od tego, czy beneficjent wybierze wykonawców zamówień realizowanych w ramach projektu zgodnie z regulacjami obowiązującymi w dziedzinie zamówień publicznych. Najwyższa Izba Kontroli wskazuje na występujące zagrożenia w procesie udzielania zamówień publicznych, zidentyfikowane podczas kontroli NIK udzielenia zamówień publicznych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz podczas kontroli przeprowadzonych przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę wybranych Regionalnych Programów Operacyjnych w trakcie wdrażania projektów w ramach tych programów.

1. Założenia kontroli

Temat i nr kontroli

Zamówienia publiczne współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – P/14/009

Uzasadnienie podjęcia kontroli

1.1. Kontrola została podjęta z inicjatywy własnej Najwyższej Izby Kontroli.

Temat kontroli mieścił się w głównym priorytetowym kierunku kontroli NIK – *Zapewnienie bieżącej i długookresowej stabilności finansowej państwa*, przyjętym do realizacji na lata 2012-2014. Do zadań Najwyższej Izby Kontroli należy m.in. kontrola w zakresie gospodarowania środkami publicznymi, do których zaliczają się wydatki ponoszone na realizację projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

1.2. Najwyższa Izba Kontroli uczestniczy w pracach Grupy Roboczej ds. Funduszy Strukturalnych, powołanej przez Komitet Kontaktowy Prezesów Najwyższych Organów Kontroli UE i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO). Grupa Robocza przyjęła temat kontroli równoległej pn. *Analysis (of types) of errors in EU and national public procurement within the structural funds programmes* do realizacji w latach 2014-2015, który został zaakceptowany przez Komitet Kontaktowy. Kierownictwo Grupy Roboczej opracowało *Plan kontroli równoległej*, w którym założono przeprowadzenie kontroli na podstawie ustaleń kontroli przeprowadzonych w państwach członkowskich UE oraz

na podstawie kwestionariuszy według wzorów określonych w *Planie kontroli równoległej*. Wyniki kontroli równoległej zostaną przedstawione w raporcie Grupy Roboczej w 2015 r.

1.3. W celu zapewnienia długookresowej stabilności finansowej państwa i rozwój kraju, zwłaszcza w okresie pogorszenia sytuacji gospodarczej, kluczowe znaczenie ma pełne i prawidłowe wykorzystanie dostępnych dla Polski funduszy europejskich, w szczególności zgodnie z przepisami o udzielaniu zamówień publicznych. Prawidłowe wykorzystanie tych funduszy jest obecnie jednym z największych wyzwań dla beneficjentów i dla polskiej administracji.

Nieprawidłowości w zakresie udzielania zamówień publicznych mogą skutkować koniecznością zwrotu przez beneficjentów środków otrzymanych z budżetu UE w części wydatków uznanych za niekwalifikowalne, co może stanowić zagrożenie dla pełnej absorpcji środków UE w Polsce.

Zamówienia publiczne współfinansowane z funduszy strukturalnych obciążone są wysokim ryzykiem ze względu na konieczność spełnienia wymogów polskiego prawa zamówień publicznych oraz prawa unijnego. Na znaczne ryzyko wystąpienia nieprawidłowości wskazywały ustalenia kontroli NIK², wyniki audytów Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) w krajach UE³, wyniki kontroli zamówień przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych⁴.

Cel i zakres kontroli

Celem kontroli była ocena prawidłowości udzielania zamówień publicznych w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w perspektywie finansowej 2007-2013 w ramach projektów kluczowych współfinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), których beneficjentami były jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminy w województwach: mazowieckim, kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim, wielkopolskim.

Kontrola została przeprowadzona w 15 gminach na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK, pod względem kryteriów legalności, gospodarności i rzetelności (art. 5 ust. 2 ustawy o NIK).

Badaniami kontrolnymi objęto okres od 2007 r. do końca grudnia 2014 r. Wykaz jednostek objętych kontrolą zawiera załącznik nr 6 do niniejszej Informacji.

NIK przeprowadziła kontrolę 15 zamówień publicznych zrealizowanych w ramach czterech Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013. Doboru próby dokonano na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Marszałkowskie wykonujące zadania Instytucji Zarządzających Regionalnych Programów Operacyjnych. W ramach 15 projektów kluczowych wybrano do kontroli po

² Nieprawidłowości dotyczące udzielania zamówień publicznych NIK ustaliła m.in. wyniku przeprowadzenia kontroli pn. *Realizacja programu Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej w Regionie Wielkich Jezior Mazurskich – MASTERPLAN dla Wielkich Jezior Mazurskich*, informacja pokontrolna nr ewidencyjny 150/2012/P11152/LOL, kontroli pn. *Stosowanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustawowych procedur w odniesieniu do wybranych postępowań w obszarze zamówień publicznych na usługi informatyczne w latach 2010-2013*, wystąpienie pokontrolne KPS-4100-001-04/02/2014 oraz kontroli pn. *Kwalifikowalność wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego na realizację projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych w ramach działania 3.1. Infrastruktura drogowa Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego*, nr ewidencyjny I/10/005/KAP.

³ ETO stwierdził w 2011 r., że w przypadku 25% ze 180 skontrolowanych transakcji nie przestrzegano unijnych i krajowych zasad udzielania zamówień publicznych. W przypadku 9% skontrolowanych transakcji wykryto poważne naruszenia tych zasad.

⁴ W wyniku kontroli przez UZP w 2012 r. 232 postępowań w przypadku 36% z nich stwierdzono naruszenia ustawy Pzp, w tym w przypadku 12,5% postępowań wykazano naruszenia niemające wpływu na wynik postępowania, natomiast w 23,5% wykazano naruszenia mogące mieć wpływ na wynik postępowania.

jednym zamówieniu publicznym, które zostało zakończone nie wcześniej niż w 2010 r. W załączniku nr 7 przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące zakresu zamówień publicznych objętych kontrolą NIK.

Analiza nieprawidłowości wykrytych przez instytucje odpowiedzialne za kontrolę i wdrażanie tych programów (Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową) została przeprowadzona na podstawie realizacji zamówień publicznych w indywidualnych projektach kluczowych. Indywidualne projekty kluczowe stanowią przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez Instytucje Zarządzające, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. W załączniku nr 2 przedstawiono dane dotyczące indywidualnych projektów kluczowych.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ocena kontrolowanej działalności

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, zamawiający realizujący wybrane do kontroli zadania określone w umowach o dofinansowanie projektów współfinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa: Kujawsko-Pomorskiego, Mazowieckiego, Warmińsko-Mazurskiego, Wielkopolskiego, przeprowadzili objętą kontrolą postępowania w sprawie udzielenia zamówień publicznych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych. Stwierdzone nieprawidłowości, poza jednym przypadkiem, nie miały istotnego wpływu na wynik skontrolowanych postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Powyższą ocenę uzasadniają ustalenia kontroli NIK, że zamawiający:

- wykonywali kontrolę zarządczą dla zapewnienia realizacji zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, ustalając w regulacjach wewnętrznych urzędu komórki organizacyjne i obowiązki dla pracowników, którzy realizowali zadania związane ze zlecaniem usług podmiotom zewnętrznym, co było zgodne z art. 68 ust. 1 ustawy o finansach publicznych [str. 17];
- opisali przedmiot zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, tj. zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy Pzp, za pomocą zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty [str. 18];
- prawidłowo ustalili wartość zamówienia jako całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, co było zgodne z art. 32 ust. 1 ustawy Pzp w 14 spośród 15 kontrolowanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego [str. 20];
- przygotowali i przeprowadzili postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców, m.in.:
 - wszyscy skontrolowani zamawiający zamieścili ogłoszenia w odpowiednim publikatorze, tj. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w Biuletynie Zamówień Publicznych, w zależności od kwoty wartości zamówienia, co było zgodne z art. 11 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Pzp. Ogłoszenia publikowano również w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego i na stronie internetowej zamawiającego, co było zgodne z art. 40 ust. 1 Pzp [str. 20];
 - komisje przetargowe we wszystkich przypadkach powoływano zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy Pzp [str. 17];
 - termin składania ofert wyznaczony był we wszystkich objętych kontrolą przypadkach z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia ofert, co było zgodne z art. 43 ustawy Pzp [str. 21];
 - wyjaśnienia dotyczące treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia udzielane były w terminach określonych w art. 38 ust. 1 ustawy Pzp w 13 spośród 15 skontrolowanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego [str. 21];
- określili warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dotyczące posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności, posiadania wiedzy i doświadczenia,

dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym oraz zasobami zdolnymi do wykonania zamówienia, sytuacji ekonomicznej i finansowej w sposób zgodny z art. 22 ust. 1 ustawy Pzp w 14 spośród 15 skontrolowanych postępowań [str. 22];

- określili kryteria oceny ofert zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp [str. 24];
- w 12 na 15 skontrolowanych przypadków sporządzili protokół postępowania o udzielenie zamówienia zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy Pzp [str. 25];
- w 13 na 15 przypadków zawierali umowy w sprawie zamówienia publicznego zgodnie z art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp [str. 26].

Nieprawidłowości wykryte w toku kontroli NIK nie wpływały na prawidłowość wyboru wykonawcy, dotyczyły one pojedynczych przypadków u siedmiu beneficjentów, a w szczególności:

- niestarannego oszacowania wartości zamówienia przez jednego na 15 skontrolowanych zamawiających na podstawie kosztorysów inwestorskich niezawierających wszystkich wymaganych załączników. Braki załączników w kosztorysach nie spowodowały błędnego szacowania wartości zamówienia [str. 20];
- zamieszczenia SIWZ w jednym spośród 15 przypadków na stronie internetowej zamawiającego trzy dni wcześniej przed publikacją w Dzienniku Urzędowym UE, czym naruszono art. 42 ust. 1 ustawy Pzp. Zamawiający zamieścił SIWZ na swojej stronie internetowej w dniu wysyłki ogłoszenia do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Okoliczność wcześniejszego ogłoszenia SIWZ na stronie internetowej zamawiającego w stosunku do daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej nie miała wpływu na wynik postępowania [str. 20];
- nieudzielenia przez jednego z 15 zamawiających odpowiedzi wykonawcy na pytanie do SIWZ, co było niezgodne z art. 38 ust. 1 ustawy Pzp, gdyż zamawiający uznał, że wykonawca nie zadał konkretnych pytań do specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Wyjaśnienia dotyczące SIWZ muszą być przekazywane wszystkim wykonawcom, którym została przekazana specyfikacja [str. 21];
- ujawnienia przez jednego zamawiającego spośród 15 skontrolowanych źródła zapytania w trakcie wyjaśniania treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, co było niezgodne z art. 38 ust. 2 ustawy Pzp [str. 21];
- wskazania przez jednego kontrolowanego zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia krótszego od dopuszczalnego terminu ważności dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, czym naruszono § 4 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawców oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane⁵. Podanie niewłaściwego terminu wynikało z pomyłki pracownika [str. 23];
- nierzetelnego protokołów postępowania o udzielenie zamówienia sporządzenia w przypadku trzech spośród 15 skontrolowanych postępowań, gdyż nie zostały zamieszczone w nich wszystkie wymagane elementy. Nieprawidłowości wynikały z niedopatrzenia pracowników [str. 25];

⁵ Dz. U. Nr 226, poz. 1817. Zamawiający wszczął to postępowanie w dniu 12 sierpnia 2011 r. Rozporządzenie to zostało uchylone z dniem 20 lutego 2013 r.

- zawarcia przez jednego zamawiającego umowy z wykonawcą z naruszeniem art. 145 ust. 2 ustawy Pzp⁶ [str. 27];
- przyjęcie w jednym przypadku zabezpieczenia należytego wykonania umowy o udzielenie zamówienia wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowej, które zawierało zapisy ograniczające uprawnienia zamawiającego do zaspokojenia roszczeń z tego zabezpieczenia, czym naruszono art. 147 ust. 2 Pzp [str. 27];
- niewyegzekwowania od wykonawcy przedłużenia terminu ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy przez jednego zamawiającego, czym naruszono art. 147 ust. 1 w związku z art. 151 ust. 1 ustawy Pzp [str. 28];
- podzielenia w jednym przypadku, zamówienia w ramach wykonawstwa zastępczego na 10 części w taki sposób, że realizację każdej z nich powierzono różnym wykonawcom bez stosowania podstawowych, konkurencyjnych trybów udzielania zamówienia [str. 29].

W przypadku jednego z badanych zamówień stwierdzono nieprawidłowość polegającą na zawarciu przez jednego skontrolowanego zamawiającego umowy o udzielenie zamówienia, po wyborze oferty najkorzystniejszej, na warunkach innych niż zawarte w SIWZ, w ogłoszeniu o zamówieniu i w zaakceptowanym wzorze umowy stanowiącym załącznik do SIWZ w części dotyczącej terminu wykonania zamówienia, czym naruszono art. 144 ust. 1 w związku z art. 140 ust. 1 ustawy Pzp⁷ [str. 29].

Z analizy informacji uzyskanych przez NIK w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK wynika, że instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę regionalnego programu operacyjnego (Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucja Audytorowa) w zakresie kontroli prawidłowości przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego rozliczały beneficjentów z wypełniania zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie projektu i przeprowadzały kontrole w zakresie udzielania zamówień publicznych. Przeprowadzone przez te instytucje kontrole na dokumentach polegały na weryfikacji okresowo składanych przez beneficjentów wniosków o płatność, a prowadzone przez nie kontrole na miejscu realizacji projektu miały na celu sprawdzenie, czy zakupione towary, usługi i roboty zostały dostarczone. Kontrole te prowadziły do wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu przepisów ustawy Pzp, w wyniku których instytucje te nakładały korekty finansowe. Jako główne przyczyny ww. nieprawidłowości instytucje te wskazywały trudności w interpretacji przepisów, brak wiedzy i błąd ludzki [str. 31].

⁶ W zawartej umowie zawarto zapisy przyznające wykonawcy odszkodowanie z tytułu odstąpienia przez zamawiającego od umowy z powodu zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonaniu umowy nie leży w interesie publicznym, czym naruszono art. 145 ust. 2 ustawy Pzp, który stanowi, że w ww. przypadku wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

⁷ NIK skieruje powiadomienie do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 w celu przeanalizowania prawidłowości postępowania zamawiającego w ramach realizacji projektu współfinansowanego ze środków EFRR i podjęcia decyzji w sprawie zastosowania korekty finansowej.

2.2. Uwagi i wnioski

1. Zamawiający powinni szczególną uwagę zwracać na te obszary w postępowaniu o udzielanie zamówienia publicznego, w których wystąpienie nieprawidłowości może skutkować nałożeniem korekty finansowej przez Komisję Europejską zgodnie z *wytycznymi Komisji Europejskiej nr COCOF 07/0037/03 dotyczącymi określania korekt finansowych dla wydatków współfinansowanych z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych* lub przez Instytucję Zarządzającą zgodnie z *wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju dotyczące wymierzania korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE*. W szczególności dotyczy to następujących obszarów:

1.1. Zamawiający w specyfikacji istotnych warunków zamówienia powinien prawidłowo opisać **przedmiot zamówienia**. Jest to jedna z najważniejszych czynności związanych z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, ponieważ wskazuje na rzeczywiste potrzeby zamawiającego. Z nieprawidłowości wykrywanych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową wynika, że zamawiający często popełniali błędy w opisie przedmiotu zamówienia. Należy unikać wszelkich sformułowań lub parametrów, które by wskazywały na konkretny wyrób albo na konkretnego wykonawcę. Należy unikać nie tylko wskazywania wprost znaków towarowych przedmiotu przez zamawiającego, ale również określania wymogów i parametrów dla przedmiotu zamówienia tak, by je spełnić, wykonawca musi dostarczyć jeden konkretny produkt.

1.2. Jednym z obowiązków zamawiającego przygotowującego się do udzielenia zamówienia publicznego jest **oszacowanie jego wartości**. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy Pzp podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością (w rozumieniu art. 355 § 1 kodeksu cywilnego⁸). Zamawiający ma obowiązek dołożenia należytej staranności przy ustalaniu wartości zamówienia. Jednocześnie w myśl art. 32 ust. 2 ustawy Pzp zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości. W tym celu zamawiający powinien posługiwać się kryteriami takimi, jak podobieństwo przedmiotowe i funkcjonalne zamówienia, tożsamość czasowa zamówienia, możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę. Z nieprawidłowości wykrywanych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową wynika, że zamawiający często niezasadnie dzielili zamówienie na części w celu ominięcia przepisów ustawy Pzp. W celu uniknięcia podziału zamówienia na części z naruszeniem art. 32 ust. 2 ustawy Pzp konieczne jest staranne ustalenie, czy dane zamówienie może być jako całość wykonane w tym samym czasie przez tego samego wykonawcę.

1.3. Publikacja **ogłoszenia o przetargu** o udzielenie zamówienia publicznego ma na celu zapewnienie równej pozycji wszystkim potencjalnym wykonawcom poprzez zagwarantowanie im uzyskania w tym samym czasie takich samych informacji o przetargu, zarówno na poziomie krajowym, jak i wspólnotowym. Ich znaczenie jest niezmiernie ważne, gdyż równy dostęp do informacji o udzielanym zamówieniu publicznym jest jednym z gwarantów zachowania uczciwej

⁸ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r., poz. 121 ze zm.).

konkurencji oraz zasady równego traktowania wykonawców. Zamawiający zobowiązany jest do publikacji ogłoszeń o przetargach. Z nieprawidłowości wykrywanych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową wynika, że zamawiający często popełniali błędy związane z prawidłową publikacją ogłoszenia o przetargu. Miejsce i sposób publikacji ogłoszenia o prowadzonym przetargu zależy od wartości udzielanego zamówienia publicznego. Przetargów o wartości wyższej niż 14.000 euro należy szukać na tablicy ogłoszeń w siedzibie zamawiającego, na stronie internetowej ogłaszającego przetarg, w Biuletynie Zamówień Publicznych. Jeżeli wartość zamówienia publicznego przekracza tzw. progi unijne określone w rozporządzeniach Prezesa Rady Ministrów wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp (zamówienia o wartości nie mniejszej niż 130.000 euro) ogłoszenie o przetargu musi zostać, zamiast w Biuletynie Zamówień Publicznych, zamieszczone w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich. Brak publikacji ogłoszenia o prowadzonym przetargu skutkuje unieważnieniem zawartej umowy o wykonanie zamówienia publicznego.

- 1.4. Zamawiający formułując **warunki udziału w postępowaniu** ma obowiązek jednakowego ich określenia w stosunku do wszystkich wykonawców zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp. Nie mogą one utrudniać uczciwej konkurencji faworyzując niektórych uczestników postępowania. Opis spełniania warunków udziału w postępowaniu o zamówienie publiczne powinien opierać się na obiektywnych przesłankach, aby do udziału w postępowaniu dopuszczony był każdy wykonawca zdolny do wykonania zamówienia. Z nieprawidłowości wykrywanych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową wynika, że zamawiający często popełniali błędy dotyczące prawidłowego określenia warunków udziału w postępowaniu. Zdaniem NIK, przed wszczęciem postępowania zamawiający powinien dołożyć wszelkiej staranności, by warunki w postępowaniu były jasne, precyzyjne, obiektywne, niepozostawiające swobody w ocenie ich spełniania.
- 1.5. W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający ma możliwość żądania od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub **dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania** (art. 25 ust. 1 ustawy Pzp). Celem złożenia powyższych dokumentów jest uzyskanie przez zamawiającego wiedzy o zdolności wykonawcy do realizacji zamówienia lub potwierdzenia właściwości oferowanych dostaw, usług lub robót budowlanych. Zdaniem NIK, nadmierne i nieuzasadnione żądanie dokumentów od wykonawców może stanowić utrudnienie dostępu do zamówienia publicznego wykonawcom.
2. Zdaniem NIK, kierownik zamawiającego odpowiedzialny za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia powinien szczegółowo **wskazać zakres zadań dla każdego członka komisji** i jego odpowiedzialność za zrealizowanie powierzonego zadania. Istotny jest nadzór i wymaganie stosowania określonych w urzędzie zasad wewnętrznych dotyczących udzielenia zamówienia publicznego ustalanych w ramach kontroli zarządczej na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Co prawda art. 21 ust. 3 ustawy Pzp zobowiązuje kierownika zamawiającego m.in. do określania zakresu obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności, to jednak z ustaleń kontroli wynika, że kierownicy zamawiających nie zawsze przestrzegali obowiązku indywidualizacji odpowiedzialności członków komisji przetargowej i po upływie czasu nie było możliwe odtworzenie jawności poszczególnych etapów wyboru wykonawcy. Przypisanie

szczegółowych obowiązków do konkretnych osób zwiększy potencjał merytoryczny komisji przetargowej oraz umożliwi odtworzenie podejmowanych działań w przypadku nieprawidłowego wykonania zadań lub zaniechania wykonania zadania.

3. Spośród 15 skontrolowanych przez NIK postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w 14 przypadkach kryterium wyboru oferty było **kryterium ceny**. Zamawiający w jednym przypadku wykorzystał inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia takie jak gwarancja, termin. NIK zwraca uwagę, aby stosować inne **kryteria pozacenowe**, niż tylko czas gwarancji oraz termin realizacji zamówienia, lecz także kryteria dotyczące oczekiwanej jakości przedmiotu zamówienia oraz kosztów użytkowania w dłuższej perspektywie czasu.
4. Żaden z 15 zamawiających objętych kontrolą NIK nie skorzystał z uprawnienia publikacji wstępnego ogłoszenia informacyjnego o planowanych zamówieniach zgodnie z art. 13 ustawy Pzp. Zdaniem NIK zamawiający powinni szerzej korzystać z uprawnienia **wstępnego ogłoszenia informacyjnego o planowanych zamówieniach**, które nie jest w praktyce wykorzystywane, pomimo że może przynieść wiele korzyści, np.:
 - wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych zamówieniach ma charakter informacyjny i pozwala potencjalnym wykonawcom na uzyskanie informacji o zamierzeniach zamawiających i ewentualne wcześniejsze przygotowanie się do złożenia oferty;
 - umożliwia zamawiającym wyznaczenie krótszych terminów na składanie ofert w trybie przetargu nieograniczonego oraz ograniczonego⁹;
 - staranne, wcześniejsze planowanie zamówień publicznych sprzyja dokonywaniu wydatków ze środków publicznych w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków osiągnięcia celów¹⁰ i zmniejsza ryzyko wydatkowania środków w sposób nieprzygotowany i pośpieszny. Pozwala to na unikanie niezasadnego dzielenia zamówienia na części lub zaniżania jego wartości¹¹;
 - daje czas na wnikliwe przeprowadzenie analiz czynników mających wpływ na udzielenie zamówienia publicznego w otoczeniu wewnętrznym zamawiającego (np. wielkość posiadanych środków, stopień przygotowania merytorycznego pracowników, czas niezbędny na realizację zamówienia itp.), jak i otoczeniu zewnętrznym (np. znajomość rynku, liczbę potencjalnych wykonawców, stopień innowacyjności przedsięwzięcia, tendencje rynku itd.) również pod kątem wystąpienia potencjalnych zagrożeń korupcyjnych.
5. Instytucje Zarządzające i Pośredniczące sprawdzały prawidłowość przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia podczas kontroli na dokumentach, a także kontroli na miejscu realizacji projektów. W przypadku wykrycia nieprawidłowości Instytucje Zarządzające nakładały na beneficjentów projektów korekty finansowe dotyczące nieprawidłowo zrealizowanych wydatków. Większość nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia przez instytucje zaangażowane w system zarządzania

⁹ Pod warunkiem określonym w art. 43 ust. 3 ustawy Pzp, że ogłoszenie powinno zostać wysłane do publikacji Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich lub zamieszczone w profilu nabywcy na co najmniej 52 dni i nie więcej niż 12 miesięcy przed datą wysłania ogłoszenia.

¹⁰ Art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

¹¹ Art. 32 ust. 2 ustawy Pzp.

i kontroli RPO polegało na niewłaściwym zastosowaniu przepisów prawa krajowego. Do najczęściej wskazywanych przyczyn stwierdzonych nieprawidłowości należały: trudności w interpretacji przepisów, brak wiedzy i tzw. „błąd ludzki”. Najwyższa Izba Kontroli, biorąc pod uwagę wyniki kontroli oraz wyniki analizy informacji przekazanych przez instytucje zarządzające regionalnymi programami operacyjnymi, podzieliła opinie wyrażane przez ww. instytucje, że główną przyczyną nieprawidłowości w zamówieniach publicznych wynika z trudności w interpretacji przepisów prawa, które są złożone i ulegają częstym zmianom których skutkami są przypadki błędów popełnianych przez osoby prowadzące postępowania.

6. W pierwszych latach perspektywy finansowej UE, tj. w okresie 2007-2009, Komisja Europejska wskazywała, że dyrektywy UE dotyczące zamówień publicznych nie były w pełni prawidłowo zaimplementowane do prawa krajowego. Polska administracja podjęła wówczas działania w celu zmiany ustawy Pzp. Niemniej jednak istniało ryzyko, że problemy z wdrożeniem dyrektyw UE dotyczących zamówień publicznych mogły przyczynić się do powstania nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień publicznych. Minister Rozwoju Regionalnego przygotował w 2008 r. *Zalecenia dla beneficjentów funduszy UE dotyczące interpretacji przepisów ustawy prawo zamówień publicznych*¹², w których wymienił przepisy ustawy Pzp, które powinny być interpretowane zgodnie z dyrektywami UE. W wyniku przyjętych w 2011 r. zmian w ustawie Pzp zapewniona została zgodność ustawodawstwa polskiego z wymaganiami unijnymi¹³. Nowe dyrektywy UE dotyczące zamówień publicznych¹⁴ zostały przyjęte w lutym 2014 r. i opublikowane w kwietniu 2014 r. Państwa członkowskie powinny transponować ich postanowienia do prawa krajowego do 18 kwietnia 2016 r. Zdaniem NIK, administracja publiczna powinna zapewnić pełną i terminową implementację do prawa polskiego nowych dyrektyw UE¹⁵ dotyczących zamówień publicznych od rozpoczęcia ich obowiązywania w dniu 18 kwietnia 2016 r. Wdrożenie przepisów dyrektywy do krajowego porządku prawnego powinno przyczynić się do harmonizacji procedur udzielania zamówień publicznych we wszystkich państwach członkowskich UE. Wprowadzone zmiany przede wszystkim upraszczają i przyspieszają proces udzielania zamówień publicznych, a także ułatwiają ubieganie się o zamówienia publiczne. Spośród przykładowych zmian w tym zakresie wskazać można obowiązkowe przejście na komunikację elektroniczną między wykonawcą i zamawiającym, co obejmować ma również elektroniczne składanie ofert, jak również większą elastyczność doboru

¹² *Zalecenia dla beneficjentów funduszy UE dotyczące interpretacji przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych*, wersja z 29 lutego 2008, zmieniona w 2009: http://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/Dokumenty/pp/Lists/Prawo%20Polskie/Attachments/6/20090410_zalecenia_interpretacja_Pzp_nowelizacja.pdf.

¹³ *Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2011 r.*: <http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;378>.

¹⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (Dz. U. L 94, 28.3.2014, s. 65), dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (Dz. U. L 94, 28.3.2014, s. 243), dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (Dz. U. L 94 z 28.3.2014, s. 1).

¹⁵ Nowe dyrektywy UE dotyczące zamówień publicznych zostały opublikowane 28 marca 2014 r. w Dzienniku Urzędowym UE, tj. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE. Powyższe dyrektywy zastępują obowiązujące dyrektywy: 2004/17/WE (tzw. „dyrektywę sektorową”) oraz 2004/18/WE (tzw. „dyrektywę klasyczną”), koordynujące dotąd procedury udzielania zamówień w państwach członkowskich UE.

procedur i kryteriów w zakresie zamówień ekologicznych i innowacyjnych. Wprowadzone zmiany zmierzają także do zwiększenia udziału małych i średnich przedsiębiorstw w rynku zamówień publicznych oraz uwzględnienia kwestii społecznych i etycznych.¹⁶

*

Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje do zamawiających by:

- 1) na etapie przygotowania zamówienia publicznego częściej wykorzystywali instrument wstępnego ogłoszenia o planowanych zamówieniach, co pozwoli wykonawcom na lepsze przygotowanie ofert.
- 2) podejmowali działania w celu uniknięcia nieuzasadnionego podziału zamówień publicznych na części lub zaniżania jego wartości na etapie przygotowania zamówienia publicznego.
- 3) w szerszym zakresie wykorzystywali inne kryteria wyboru oferty poza kryterium najniższej ceny.
- 4) żądali jedynie niezbędnych dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, adekwatne wobec przedmiotu zamówienia oraz stosowali kryteria w sposób przejrzysty i jednakowy w stosunku do wszystkich oferentów.
- 5) publikowali kompletne ogłoszenia o zamówieniu wraz ze wszystkimi zmianami odpowiednio w Dzienniku Urzędowym UE lub w Biuletynie Zamówień Publicznych, co zapewni równe traktowanie wykonawców.

* *

Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje do Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany art. 40 ust. 1 ustawy Pzp poprzez skreślenie w treści tego artykułu wyrazów: „w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie”. Zmiana tego przepisu powoduje również konieczność zmiany w art. 12a ust. 3 (zmiana treści ogłoszenia o zamówieniu), w art. 92 ust. 2 (wybór najkorzystniejszej oferty), w art. 115 ust. 1 (zgłoszenie o konkursie).

Obowiązek publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych i w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej jest powszechnie realizowany zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 1) i 2) ustawy Pzp. Dodatkowo miejscem publikowania ogłoszeń jest strona internetowa zamawiającego. W związku z tym, publikowanie informacji o udzielanych zamówieniach na tablicy ogłoszeń w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego jest nieużyteczne i nie spełnia swojej funkcji informacyjnej, w szczególności w związku z przechodzeniem na komunikację elektroniczną pomiędzy wykonawcą a zamawiającym. Obowiązek wprowadzenia elektronicznej komunikacji i obiegu informacji między zamawiającymi a wykonawcami wynika z nowych unijnych dyrektyw (patrz przypis nr 15) w zakresie zamówień publicznych, które weszły w życie w kwietniu 2014 r. Polska musi wdrożyć nowe przepisy do 18 kwietnia 2016 r., a elektroniczny obieg informacji, z uwzględnieniem okresu przejściowego, ma zacząć obowiązywać wszystkich uczestników rynku zamówień od października 2018 r.

¹⁶ *European Commission public procurement guidance for practitioners on the avoidance of common errors in ESI funded projects*, EGESIF_14-0030, wersja z 29.08.2014: <http://www.dgfc.spgg.meh.es/sitios/dgfc/en-GB/cfr/cocof/Paginas/DocumentosEGESIF.aspx> (tylko w j. ang.).

3. Wyniki kontroli

3.1. Prawdliwość udzielania zamówień publicznych w ramach projektów kluczowych współfinansowanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych

Organizacja udzielania zamówień publicznych w kontrolowanych jednostkach

Wszyscy objęci kontrolą zamawiający prawidłowo dokonali w urzędach podziału pomiędzy komórki organizacyjne zadań związanych z planowaniem, przygotowaniem i udzielaniem zamówień publicznych. Przyjęte regulacje wskazywały zadania pracowników urzędu na poszczególnych etapach udzielania zamówień i nie powodowały przyznania poszczególnym pracownikom wyłącznych bądź nadmiernych kompetencji w tym zakresie.

Komisje przetargowe we wszystkich przypadkach zostały powołane zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy Pzp, który stanowi że kierownik zamawiającego powołuje komisję do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, zwaną dalej "komisją przetargową", jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składały, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenia o braku okoliczności podlegających wyłączeniu (art. 17 ust. 2 ustawy Pzp).

W postępowaniu w zakresie udzielenia zamówienia publicznego pn. *Budowa obejścia miasta Nakło nad Notecią na kierunku Pd-Pn w ciągu drogi wojewódzkiej nr 241* skład komisji przetargowej był niezgodny z wymogami określonymi w załączniku do zarządzenia Burmistrza w sprawie organizacji, trybu pracy oraz zakresu obowiązków członków komisji przetargowej. Przyczyną dołączenia do składu komisji m. in. drugiego zastępcy oraz osoby spoza Urzędu, która była certyfikowanym ekspertem ds. zamówień publicznych, była złożoność przedmiotu zamówienia i konieczność jego sprawnego przeprowadzenia.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. *Budowa budynku Centrali Nadzoru Ruchu przy ul Dworcowej 47 w Grudziądzu* (budynek ten przedstawiono na zdjęciu nr 1), czynności kierownika zamawiającego wykonywała osoba, której kierownik zamawiającego nie powierzył pisemnie wykonywania zastrzeżonych dla niego czynności, czym naruszono art. 18 ust. 2 ustawy Pzp. W trakcie postępowania udzielił w imieniu zamawiającego wyjaśnień dotyczących treści SIWZ, o których mowa w art. 38 ust. 1 ustawy Pzp. Z wyjaśnień wynika, że został ustanowiony pełnomocnikiem do spraw przygotowania projektu *Modernizacja sieci tramwajowej w Grudziądzu* i do dokonywania w imieniu beneficjenta wszelkich czynności związanych z wykonywaniem umowy i realizacją projektu. W ocenie NIK przywołane pełnomocnictwa nie odpowiadały wymoganiom określonym w art. 18 ust. 2 ustawy Pzp, gdyż nie były to upoważnienia do wykonywania czynności kierownika zamawiającego w postępowaniu w sprawie udzielenia zamówienia publicznego.

Zdjęcie nr 1

Budynek Centrali Nadzoru Ruchu wybudowany w wyniku przetargu nieograniczonego przeprowadzonego przez Gminę Miasto Grudziądz w ramach projektu pn. *Modernizacja sieci tramwajowej w Grudziądzu*

Źródło: wyniki kontroli NIK

W postępowaniu o udzielenie zamówienia na zadanie pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej na odcinku Białobrzegi-Rynia* zamawiający nie był w stanie wyjaśnić przyczyn powstania nieprawidłowości (opis na str. 21 informacji o wynikach kontroli) i tłumaczył to upływem czasu (ok. 15 miesięcy) oraz znaczną liczbą ogłaszanych przetargów.

Zdaniem NIK:

Dokumenty wewnętrzne odnoszące się do procesu udzielania zamówienia publicznego w urzędzie powinny szczegółowo określać procedurę udzielania zamówienia publicznego, czytelnie przypisywać obowiązki oraz pozwalać na identyfikację osób wykonujących poszczególne czynności w procesie udzielania zamówienia publicznego w celu umożliwienia odtworzenia toku rozumowania, prowadzącego do podjęcia lub zaniechania działań.

Wszyscy objęci kontrolą zamawiający na etapie przygotowania postępowania nie skorzystali z możliwości przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej oraz zamieszczenia na własnej stronie internetowej w miejscu wyodrębnionym dla zamówień, wstępnego ogłoszenia informacyjnego o planowanych zamówieniach. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy Pzp zamieszczenie ogłoszenia informacyjnego stanowi uprawnienie zamawiającego a nie obowiązek. Wstępne ogłoszenie ma charakter jedynie intencyjny i nie stanowi żadnego zobowiązania dla zamawiającego do późniejszego wszczęcia postępowania.

Przestrzeganie przepisów dotyczących opisu przedmiotu zamówienia

Art. 29 ustawy Pzp nakłada na zamawiającego obowiązek opisanie przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń. Art. 29 ust. 3 ustawy Pzp zakazuje opisywania przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia. Taki opis może być stosowany tylko w szczególnych sytuacjach, gdy jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia lub gdy zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

W przypadku wszystkich 15 badanych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego przedmiot zamówienia opisano w zatwierdzonej przez zamawiającego specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) zgodnie z art. 29 ust. 1 i 3 ustawy Pzp. Opisów dokonano za pomocą cech technicznych i jakościowych, zastosowano nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień. W opisach nie wskazywano nazw towarowych, patentów lub konkretnego pochodzenia oraz opisy zostały dokonane w sposób zrozumiały albo nie utrudniający uczciwej konkurencji. Zawarty w SIWZ opis był zgodny z zakresem zadania przewidzianym w projekcie w przypadku kontrolowanych postępowań.

NIK zwraca uwagę, że zapisy SIWZ dotyczące zadania pn. *Remont budynku zamku w Szydłowcu, w ramach projektu Odnowa zabytkowych obiektów i przestrzeni publicznej w Szydłowcu, poprawa funkcjonalności i dostępności infrastruktury kulturalnej i turystycznej dla mieszkańców Mazowsza* nie były w pełni zgodne z harmonogramem rzeczowo-finansowym, gdyż wystąpiły rozbieżności co do szczegółowego zakresu prac remontowych, w związku z czym wystąpiła konieczność doprecyzowania treści tego harmonogramu. W sporządzonym przez beneficjenta harmonogramie rzeczowo-finansowym stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie projektu dotyczące zadania powinny odpowiadać szczegółowym zakresom prac remontowych określonych w SIWZ, by nie było żadnych rozbieżności i wątpliwości co do zakresu prac remontowych, jakie zostały przewidziane do realizacji w ramach zamówienia. W trakcie kontroli NIK Burmistrz wystąpił do Instytucji Wdrażającej o rozszerzenie w harmonogramie rzeczowo-finansowym kategorii z *Remont tynków zewnątrz budynku na Remont tynków zewnątrz budynku, remont dachu oraz dziedzińca*.

Zdaniem NIK:

Zamawiający opisując przedmiot zamówienia powinien podejmować działania tak, aby opisać przedmiot zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący z uwzględnieniem okoliczności mających wpływ na przygotowanie oferty. W ocenie NIK upowszechnienie i stosowanie rekomendacji CBA¹⁷, np. dotyczących:

- personalnego wskazywania osób odpowiedzialnych za postanowienia zawarte w SIWZ;
- przeprowadzenia analizy zapisów SIWZ przed ich zatwierdzeniem, głównie pod kątem określonych w niej wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia oraz warunków, jakie muszą spełniać wykonawcy. Sprawdzenia, czy zapisy te nie faworyzują konkretnego wykonawcy,
- wymagania od osób przygotowujących opis przedmiotu zamówienia sporządzenia pisemnej notatki na temat źródeł pozyskiwania informacji dotyczących przedmiotu zamówienia,

mogłoby przyczynić się do zmniejszenia liczby nieprawidłowości w obszarze, w którym może być nałożona korekta finansowa.

¹⁷ Centralne Biuro Antykorupcyjne zwróciło uwagę na mogące pojawić się nieprawidłowości w wydatkowaniu środków publicznych w toku realizacji zakupu usług lub dostaw, a także procesów inwestycyjnych w publikacji pn. *Rekomendacje antykorupcyjne przy udzielaniu zamówień publicznych*: http://cba.gov.pl/ftp/publikacje/Rekomendacje_CBA.pdf

Szacowanie wartości zamówienia

Zgodnie z art. 32 ust. 1-4 ustawy Pzp, podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości. Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 i 2 ustawy Pzp wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane¹⁸.

W 14 z 15 badanych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego zamawiający prawidłowo określili wartość zamówienia. W jednym skontrolowanym postępowaniu o udzielenie zamówienia¹⁹ NIK stwierdziła nieprawidłowość polegającą na tym, że zamawiający niestarannie oszacował wartość zamówienia publicznego na podstawie kosztorysów inwestorskich, z których większość nie zawierała wszystkich załączników, np. kalkulacji szczegółowych cen jednostkowych, indywidualnych nakładów rzeczowych oraz analiz własnych cen czynników produkcji.

Zdaniem NIK:

Zamawiający powinni szacować wartość zamówienia tak, aby ustalić z należytą starannością liczbę usług, dostaw i robót budowlanych tego samego rodzaju do nabycia w roku budżetowym. Należy zwrócić szczególną uwagę, że zamówienia będą wówczas odrębne, gdy przedmiot zamówienia ma inne przeznaczenie lub nie jest możliwym jego nabycie u tego samego wykonawcy.

Zapewnienie zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców

Wszyscy zamawiający objęci kontrolą publikowali ogłoszenia zgodnie z art. 11 ust. 1 i 7 ustawy Pzp. W zależności od kwoty, od której był obowiązek przekazywania ogłoszeń, zamawiający przekazywali ogłoszenia do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w Biuletynie Zamówień Publicznych, w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego i na stronie internetowej zamawiającego.

Zamawiający przeprowadzający postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej na odcinku Białobrzegi-Rynia* (budowę przepompowni ścieków w Białobrzegach przedstawiono na zdjęciu nr 2) zamieścił na stronie internetowej Gminy specyfikację istotnych warunków zamówienia trzy dni wcześniej przed publikacją ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, czym naruszył art. 42 ust. 1 ustawy Pzp stanowiący m.in., że specyfikację istotnych warunków zamówienia udostępnia się na stronie internetowej od dnia publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert.

¹⁸ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r., poz. 1409 ze zm.).

¹⁹ Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pn. *Przebudowa ciągu drogowego ulic Brzozowej, Siewnej i Długiej oraz wiaduktu kolejowego nad ulicą Brzozową w Ostrowie Wielkopolskim* realizowane w ramach projektu współfinansowanego z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Zdjęcie nr 2

Budowa przepompowni ścieków w Białobrzegach w wyniku zawarcia umowy po rozstrzygnięciu przetargu nieograniczonego na budowę kanalizacji sanitarnej na odcinku Białobrzegi-Rynia, przeprowadzonego przez Gminę Nieporęt w ramach projektu współfinansowanego z EFRR z RPO dla województwa mazowieckiego

Źródło: wyniki kontroli NIK

Zamawiający prawidłowo wyznaczyli termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego do przygotowania i złożenia oferty, tj. zgodnie z art. 43 ustawy Pzp. W przypadku dokonywania zmiany w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia zgodnie z art. 38 ust. 4 i 4a ustawy Pzp zamawiający przekazywali zmianę wszystkim wykonawcom, którym przekazano specyfikację. Gdy specyfikacja była udostępniana na stronie internetowej, zamieszczano zmianę również na tej stronie. W przypadkach gdy zmiana treści specyfikacji prowadziła do zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu zamawiający zamieszczali ogłoszenie o zmianie w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz przekazywali Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie dodatkowych informacji. W przypadku dokonywania zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu, zgodnie z art. 12a ust. 1 ustawy Pzp zamawiający przedłużali termin składania ofert o czas niezbędny do wprowadzenia zmian.

Zamawiający udzielali wykonawcom wyjaśnień dotyczących treści SIWZ w terminach określonych w art. 38 ust. 1 ustawy Pzp, jednakże w jednym przypadku zamawiający przeprowadzający postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania pn. *Remont budynku zamku w Szydłowcu* nie udzielił odpowiedzi do wszystkich wykonawców odnośnie treści SIWZ. Zamawiający uznał, że wykonawca nie zadał konkretnych pytań do SIWZ, a zawarł sugestie dotyczące opisu warunków zamówienia, jakie powinien postawić zamawiający w zakresie posiadanej wiedzy i doświadczenia oraz wysokości wadium, a także przykłady innych postępowań. W ocenie NIK pytania dotyczyły treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia i z tego względu pytania wraz z wyjaśnieniami winny być przekazane innym wykonawcom, którym została przekazana SIWZ.

Ponadto stwierdzono, że jeden z kontrolowanych zamawiających przeprowadzając postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadania pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej na odcinku Białobrzegi-Rynia* ujawnił źródła zapytania w trakcie wyjaśniania treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, co było niezgodne z art. 38 ust. 2 ustawy Pzp. NIK podkreśla, że w opisanym wyżej przypadku adresat wyjaśnienia był źródłem zapytania i miał prawo do pozostania anonimowym.

Określanie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i ocena ich spełnienia

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp, tj. z zasadą zachowania uczciwej konkurencji oraz zasadą równego traktowania wykonawców, zamawiający jest zobowiązany do takiego przygotowania i przeprowadzenia postępowania, aby poszanowane zostało prawo wszystkich podmiotów do swobodnego udziału w postępowaniu i rozpatrzenia ofert na tych samych zasadach. Obowiązek zachowania ww. zasad dotyczy m.in. sposobu określenia przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu. Warunki, jakie muszą spełniać wykonawcy ubiegający się o zamówienie publiczne zostały określone w art. 22 ust.1 ustawy Pzp. Dla potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy Pzp, zamawiający żądali przedstawienia dokumentów zgodnie z zasadami określonymi w § 1 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów²⁰, tj. w zakresie:

- posiadania uprawnień do wykonywania działalności – oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu,
- posiadania wiedzy i doświadczenia – wykazu robót budowlanych wykonanych w okresie ostatnich pięciu lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, wraz z podaniem ich rodzaju i wartości, daty i miejsca wykonania, podmiotów na rzecz których były wykonywane, wskazaniem robót niewykonanych lub wykonanych nienależycie oraz załączeniem dowodów dotyczących najważniejszych robót, określających czy roboty te zostały wykonane w sposób należyty oraz wskazujących czy zostały wykonane zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończone,
- dysponowania odpowiednim potencjałem technicznym oraz osobami zdolnymi do wykonania zamówienia – wykazu narzędzi dostępnych wykonawcy w celu realizacji zamówienia, wykazu osób, które będą uczestniczyć w wykonaniu zamówienia wraz z informacjami na temat wykonywanych przez nie czynności, kwalifikacji zawodowych i doświadczenia niezbędnych dla wykonania zamówienia oraz oświadczeń o posiadaniu uprawnień przez osoby, wskazane do pełnienia funkcji, dla których wymagane jest posiadanie uprawnień,
- sytuacji ekonomicznej i finansowej – części sprawozdania bilansowego: bilansu i rachunku zysków i strat z oznaczeniem podmiotu, na rzecz którego został sporządzony, a jeżeli sprawozdanie finansowe podlega badaniu przez biegłego rewidenta zgodnie z przepisami o rachunkowości, również opinię o badanym sprawozdaniu w części dotyczącej bilansu i rachunku zysków i strat, za ostatnie trzy lata obrotowe, a jeżeli okres działalności jest krótszy – za ten okres. W przypadku wykonawców niezobowiązanych do sporządzania sprawozdania finansowego innych dokumentów określających obroty oraz zobowiązania i należności za okres jak w zdaniu poprzednim, informacji banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej potwierdzającej wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, wystawionej nie wcześniej niż trzy miesiące przed upływem terminu składania ofert albo składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, opłaconej polisy, a w przypadku jej braku, innego dokumentu potwierdzającego, że wykonawca jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia.

Badanie zapisów SIWZ w kontrolowanych postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych nie wykazało, aby sformułowane w nim warunki udziału w postępowaniu ograniczały krąg wykonawców do wykonawców przynależących do odpowiedniej izby samorządu zawodowego, odniesienia warunku uczestnictwa w postępowaniu do ceny składanej oferty, postawienia wymogu dysponowania przez

²⁰ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817). Rozporządzenie to zostało uchylone i zastąpione przez rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r., poz. 231).

wykonawców sprzętem/urządzeniami, maszynami niezbędnymi do realizacji zamówienia jedynie na czas wykonania zobowiązania będącego przedmiotem postępowania. Zamawiający żądali od wykonawców tylko tych dokumentów, jakie były niezbędne do potwierdzenia spełnienia określonych warunków zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy Pzp. Warunki udziału w postępowaniu i lista żądanych dokumentów zamawiający zamieścił w ogłoszeniu o zamówieniu i w specyfikacji istotnych warunków. W ocenie NIK zamawiający sformułowali warunki udziału w postępowaniu, mając na względzie zapewnienie równego dostępu do zamówienia podmiotów gospodarczych państw członkowskich UE.

W jednym przypadku – jak wykazała kontrola NIK – zamawiający przeprowadzający postępowanie publiczne na realizację zadania *Zaprojektowanie i wykonanie rekreacyjnego basenu solankowego w Inowrocławiu* (basen solankowy w Inowrocławiu przedstawiono na zdjęciu nr 3) w SIWZ wskazał krótszy od dopuszczalnego termin ważności dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, czym naruszył § 4 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawców oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane. SIWZ od wykonawców mających siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zażądano bowiem złożenia dokumentów potwierdzających odpowiednio, że nie otwarto ich likwidacji ani nie ogłoszono upadłości wystawionych nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania ofert, a zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia termin ten powinien wynieść 6 miesięcy. Podanie niewłaściwego terminu wynikało z pomyłki.

Zdjęcie nr 3

Rekreacyjny basen solankowy w Inowrocławiu zaprojektowany i wybudowany w wyniku przetargu nieograniczonego przeprowadzonego przez Miasto Inowrocław w ramach projektu pn. *Uzdrowisko Inowrocław (rozwój funkcji uzdrowiskowej) – II etap*

Źródło: wyniki kontroli NIK

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn. *Budowa ul. Philipsa w Pile od al. Powstańców Wlkp. do ul. Podchorążych*, z ustaleń zawartych w protokole z wizyty monitorującej przeprowadzonej przez Instytucję Zarządzającą Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym wynikało, że za naruszenie zasady określonej w art. 7 ust. 1 ustawy o zamówieniach, tj. „postawienie dla wykonawców mających siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej innych wymagań, co do składanych dokumentów niż dla wykonawców z terenu Rzeczypospolitej Polskiej” nałożona została korekta finansowa w wysokości 5%. Instytucja Zarządzająca stwierdziła również, że żądanie dokumentów potwierdzających posiadanie stosownych uprawnień oraz wpisu do Izby Inżynierów Budownictwa jest niezgodne z § 1 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawców oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane²¹. Dokumenty te nie były niezbędne do przeprowadzenia postępowania, co naruszało art. 25 ust. 1 ustawy Pzp.

Zdaniem NIK:

Przed wszczęciem postępowania zamawiający powinien dołożyć należytej staranności, aby warunki w postępowaniu były jasne, precyzyjne, obiektywne, niepozostawiające swobody w ocenie ich spełniania. Żądane dokumenty powinny pozwolić na ocenę spełnienia warunków i ustalenie zdolności wykonawcy do wykonania zamówienia. Określenie warunków udziału w postępowaniu w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz niezapewnienie zasady równego traktowania wykonawców może skutkować korektą finansową zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej nr COCOF 07/0037/03 dotyczącymi określania korekt finansowych dla wydatków współfinansowanych z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych lub przez Instytucję Zarządzającą zgodnie z wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju dotyczące wymierzania korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE. Zamawiający powinien weryfikować ustalane przez siebie warunki udziału w postępowaniu oraz opis przedmiotu zamówienia w celu zapewnienia możliwie najszerszego udziału wielu potencjalnych wykonawców w postępowaniu.

Ocena ofert

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy Pzp podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony i przetarg ograniczony.

Objęci kontrolą beneficjenci stosowali przetarg nieograniczony jako tryb udzielania zamówienia.

W przypadku zamówień objętych kontrolą NIK, stosownie do art. 91 ust. 2 ustawy Pzp, ustawowymi kryteriami oceny ofert były cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia.

Kontrola wykazała, że 14 spośród 15 objętych kontrolą NIK zamawiających stosowało jako jedyne kryterium oceny ofert cenę. Informacja o wybranych kryteriach oceny ofert i ich wadze (znaczeniu) została zamieszczona w ogłoszeniu o zamówieniu i w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W SIWZ zamieszczone były opisy sposobu dokonania oceny ofert w oparciu o ustalone kryteria.

Zamawiający zgodnie z art. 45 ustawy Pzp żądali wniesienia wadium przed upływem terminu składania ofert w celu zabezpieczenia oferty, pod rygorem wykluczenia z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 ustawy Pzp zamawiający żądali od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert we wszystkich przypadkach, gdy mieli wątpliwości, czy oferta nie zawiera rażąco niskiej ceny. Zamawiający w celu określenia, czy oferta zawiera rażąco niską cenę, zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy Pzp, gdy zachodziło takie podejrzenie, zwracali się o udzielenie wyjaśnień, w tym złożenie dowodów, dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny.

Wszyscy zamawiający dokonali w kontrolowanych postępowaniach wyboru najkorzystniejszej oferty na podstawie kryteriów oceny określonych w SIWZ. Wybrane oferty były zgodne z postanowieniami SIWZ i nie podlegały odrzuceniu na podstawie art. 89 ust. 1 ustawy Pzp, a wykonawcy nie podlegali wykluczeniu

²¹ Dz. U. Nr 226, poz. 1817.

na podstawie art. 24 ust.1 i 2 ustawy Pzp. Informacje o wyborze oferty zostały zamieszczone na stronie internetowej i w miejscu publicznie dostępnym, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Pzp.

Zdaniem NIK:

Zamawiający wybierali ofertę najkorzystniejszą głównie na podstawie kryterium ceny. Rzadko zamawiający korzystali z możliwości, jakie dawał art. 91 ust. 2 ustawy Pzp i stosowali inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, np.: jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, aspekty ekologiczne, termin wykonania zamówienia, koszty eksploatacji. Przepisy dotyczące udzielania zamówienia publicznego obowiązujące w Unii Europejskiej w tym zakresie są wykorzystywane przez zamawiających w ograniczonym zakresie. Analizy²² przeprowadzone przez Urząd Zamówień Publicznych wskazują, że z opublikowanych w 2010 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia publicznego wynika, iż odsetek postępowań, w których zamawiający dokonali wyboru oferty wyłącznie przy użyciu kryterium ceny wyniósł 91% (90% w roku 2009; 89% w roku 2008; 87% w roku 2007)²³. Kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert było zastosowane w przypadku 95% postępowań na roboty budowlane, w 91% na dostawy oraz 85% na usługi. Raport Komisji Europejskiej wskazuje natomiast, iż w przypadku 70% wszystkich ogłoszeń o zamówieniu publikowanych w 2009 r. w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (i niemal w przypadku 80% pod względem wartości) przewidziano zastosowanie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, opartej na bilansie ceny i innych pozacenowych kryteriów oceny ofert, a nie kierowano się przy wyborze oferty najkorzystniejszej tylko najniższą ceną²⁴. W państwach członkowskich Unii Europejskiej wybór oferty najtańszej miał miejsce w przypadku udzielania zamówień o mniejszych wartościach i po przeprowadzeniu mniej złożonych procedur.

W dwunastu postępowaniach zamawiający sporządzili rzetelnie i zgodnie z art. 96 ust. 1 ustawy Pzp pisemny protokół postępowania o udzielenie zamówienia. Nieprawidłowości w sporządzaniu protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego stwierdzono w przypadku 3 z 15 badanych postępowań. W szczególności:

- w związku z realizacją zamówienia pn. *Budowa ul. Philipsa w Pile od al. Powstańców Wielkopolskich do ul. Podchorążych* współfinansowanego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, zamawiający sporządził nierzetelnie protokół z postępowania o udzielenie zamówienia. W protokole podano błędne dane dotyczące ogłoszenia o zamówieniu (pkt 5.1, 5.2. i 5.3), zmiany treści ogłoszenia (pkt 5.5), specyfikacji istotnych warunków zamówienia (pkt 6), terminu składania ofert (pkt 7.2), daty otwarcia ofert (pkt 8.2) oraz uzasadnienia wyboru ofert (pkt 13.4). Sprostowania ww. protokołu dokonano w dniu 16 grudnia 2014 r., tj. w trakcie kontroli NIK,
- w związku z realizacją zamówienia pn. *Budowa ekologicznej mini przystani żeglarskiej wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Iława* (przystań w gminie Iława przedstawiono na zdjęciu nr 4), zamawiający nie zamieścił w protokołach postępowania dokumentujących udzielenia zamówienia wymaganych elementów, np. adresu siedziby, miejsca zamieszkania wykonawców oraz ceny złożonych ofert. Wynikało to z niedopatrzności pracowników.

²² Dokument pn. „Kryteria oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego – przykłady i zastosowanie”, Warszawa 2011 r. opublikowany pod adresem: http://dzp.us.edu.pl/sites/dzp.us.edu.pl/files/imce/opinie/pozostale/kryteria_oceny_ofert_uzp.pdf

²³ *Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2010 roku*, Urząd Zamówień Publicznych, www.uzp.gov.pl

²⁴ *Evaluation Report: Impact and Effectiveness of EU Public Procurement Legislation*, Bruksela, 27.06.2011, SEC – 2011-853 final, <http://ec.europa.eu>

Zdjęcie nr 4

Ekologiczna mini przystań żeglarska wraz z systemem odbioru i segregacji odpadów w ławie wybudowana w wyniku przetargu nieograniczonego przeprowadzonego przez Gminę Ława w ramach projektu współfinansowanego z EFRR z RPO dla woj. warmińsko-mazurskiego

Źródło: wyniki kontroli NIK

- w związku z realizacją zamówienia na roboty budowlane związane z poprawą funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego Starego Miasta w Pasłęku, zamawiający przeprowadził dwa postępowania w formie przetargu nieograniczonego. Pierwsze postępowanie zostało unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp, gdyż jedyny wykonawca, który złożył ofertę nie spełniał wymagania SIWZ. Zamawiający nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 96 ust. 1 ustawy Pzp, gdyż nie sporządził protokołu z postępowania, które zostało unieważnione. Niesporządzenie protokołu było spowodowane przez przeoczenie pracownika.

Zawieranie umów w sprawie zamówienia publicznego

Zgodnie z art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż 10 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty. Kontrola wykazała, że zamawiający we wszystkich przypadkach w prawidłowym terminie zawarł umowy. Niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy Pzp zawiadomili wykonawców o:

- a) wyborze najkorzystniejszej oferty wraz ze wskazaniem nazwy i adresu wykonawcy, którego ofertę wybrano oraz uzasadnieniem jej wyboru,
- b) punktacji przyznanej ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łącznej punktacji,
- c) wykonawcach, których oferty zostały odrzucone wraz z uzasadnieniem faktycznym i prawnym,
- d) wykonawcach wykluczonych z postępowania wraz z uzasadnieniem faktycznym i prawnym,
- e) terminie, po upływie którego umowa może być zawarta.

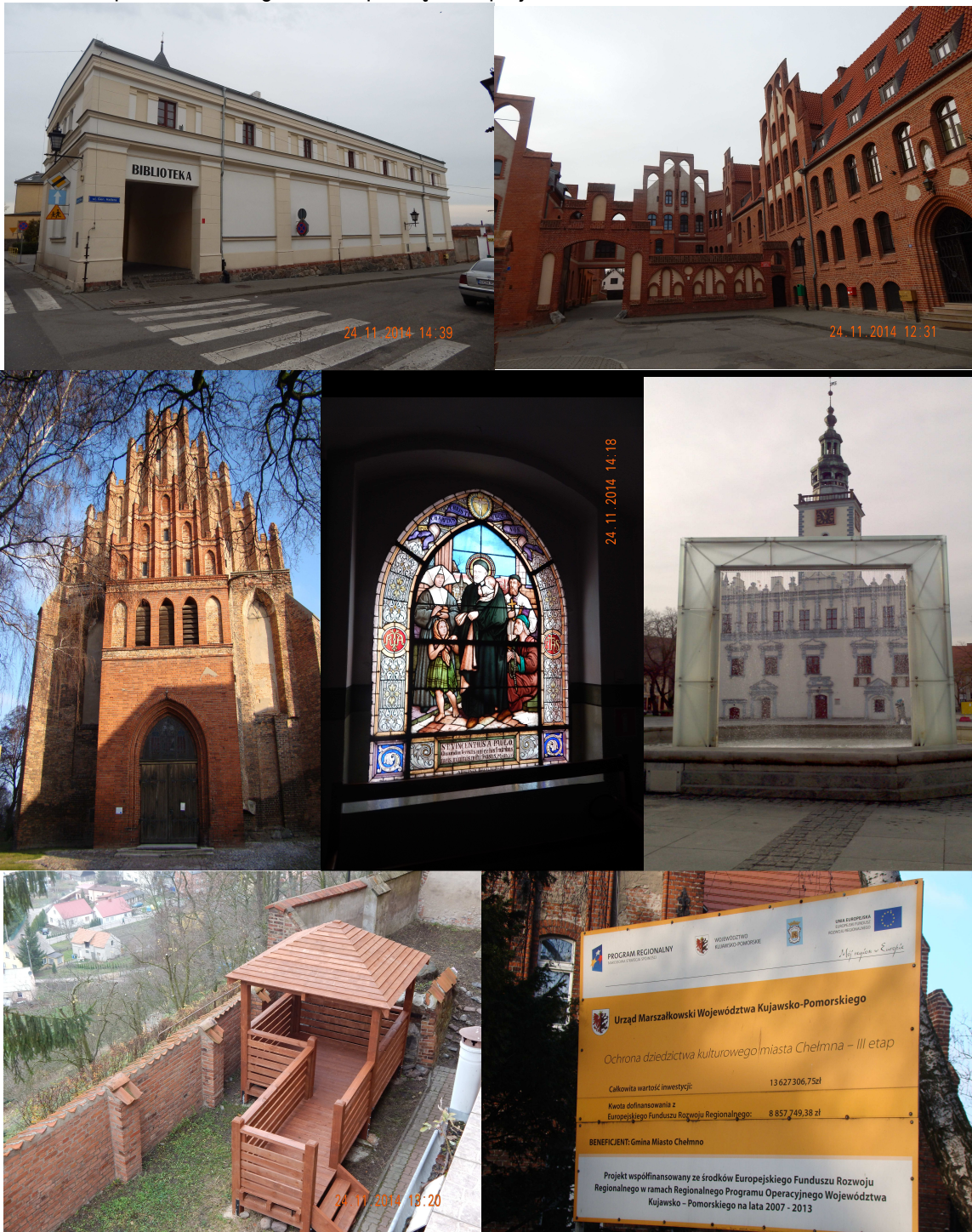
Zamawiający zabezpieczyli zapisami w umowie rękojmię i gwarancję, zakres odpowiedzialności odszkodowawczej, nadzór na realizacją umowy oraz możliwe wprowadzenia zmian do umowy.

Na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady, stosowanie do wymogu określonego w art. 151 ust. 2 ustawy Pzp pozostawiano do 30% wysokości zabezpieczenia.

W zakresie udzielenia zamówienia publicznego pn. *Prace remontowo-konserwatorskie związane z realizacją w latach 2012-2014 projektu pn. Ochrona dziedzictwa kulturowego miasta Chełmna – III etap* (obiekty będące przedmiotem prac remontowo-konserwatorskich na terenie Gminy Miasta Chełmno przedstawiono na zdjęciu nr 5) zawarto zapisy w umowie przyznające wykonawcy odszkodowanie z tytułu odstąpienia przez zamawiającego od umowy z powodu zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czym naruszono art. 145 ust. 2 ustawy Pzp. Uprawnienie zamawiającego do odstąpienia od umowy w razie zaistnienia ww. okoliczności wynika z art. 145 ust. 1 ustawy Pzp, a zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy Pzp z tego tytułu wykonawca mógł żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

Zdjęcie nr 5

Obiekty będące przedmiotem prac remontowo-konserwatorskich w wyniku realizacji przetargu nieograniczonego przeprowadzonego przez Gminę Miasto Chełmno w ramach projektu współfinansowanego z EFRR z RPO dla woj. kujawsko-pomorskiego: biblioteka miejska, zespół klasztorny, kościół pw. Św. Piotra i Pawła, witraż w domu Św. Józefa, fontanna na rynku, wieża obronna na terenie zespołu klasztornego, tablica pamiątkowa projektu

Źródło: wyniki kontroli NIK

Zamawiający przeprowadzając zamówienie publiczne pn. *Zaprojektowanie i wykonanie rekreacyjnego basenu solankowego w Inowrocławiu*, w ramach realizacji zadania Uzdrowisko Inowrocław:

- po wyborze oferty najkorzystniejszej, zawarł umowę o udzielenie zamówienia na warunkach innych niż zawarte w SIWZ, ogłoszeniu o zamówieniu i zaakceptowanym wzorze umowy stanowiącym załącznik do SIWZ w części dotyczącej terminu wykonania zamówienia, czym naruszono art. 144 ust. 1 w związku z art. 140 ust. 1 ustawy Pzp, pomimo że nie przewidział możliwości dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz nie określił warunków takiej zmiany;
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy o udzielenie zamówienia wniesione w formie gwarancji ubezpieczeniowej, zawierało zapisy ograniczające uprawnienia zamawiającego do zaspokojenia roszczeń z tego zabezpieczenia, czym naruszono art. 147 ust. 2 ustawy Pzp. Zgodnie z treścią gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu oraz gwarancji ubezpieczeniowej usunięcia wad i usterek (ważna do 30 kwietnia 2018 r.) możliwość dochodzenia przez zamawiającego roszczeń z tytułu braku należytego wykonania umowy ograniczono do roszczeń bezspornych. Ponadto w gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu dochodzenie roszczeń ograniczono do zapłaty wymagalnych kar umownych. Zdaniem NIK zabezpieczenie należytego wykonania umowy jest uprawnieniem zamawiającego, którego celem jest zapewnienie zamawiającemu ścisłości roszczeń, przysługujących mu m.in. z tytułu odszkodowań, kar umownych, wykonania zastępczego;
- nie wyegzekwował od wykonawcy przedłużenia terminu ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy, czym naruszył art. 147 ust. 1 w związku z art. 151 ust. 1 ustawy Pzp. Zgodnie z SIWZ wykonawca był zobowiązany do przedłużenia ważności zabezpieczenia o okres przedłużenia terminu wykonania zamówienia, a zamawiający tego nie wyegzekwował.

Inne ustalenia kontroli

W wyniku kontroli zamówienia publicznego polegającego na przebudowie ciągu drogowego ulic Brzozowej, Siewnej i Długiej oraz wiaduktu kolejowego nad ulicą Brzozową w Ostrowie Wielkopolskim ustalono, że były Prezydent Miasta Ostrów Wielkopolski zobowiązał się do nieodpłatnego przekazania na rzecz PKP nieumorzonych wartości ulepszenia w obcym środku trwałym, tj. nakładów poniesionych przez Miasto na przebudowę wiaduktu kolejowego nad ul. Brzozową w Ostrowie Wielkopolskim w kwocie 12.165 tys. zł, w sytuacji gdy Rada Miejska nie wydała uchwały upoważniającej prezydenta do samodzielnego zaciągania tego rodzaju zobowiązań. Naruszony został art. 18 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁵. Najwyższa Izba Kontroli w związku z powyższym skierowała do rzecznika zawiadomienie o czynie noszącym znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, określonym w art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych²⁶.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn. *Budowa budynków w Miejskiej Strefie Rozwoju Techno-Parku w Elku – Etap I*, współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013, stwierdzono, że zamawiający prawidłowo w trybie przetargu nieograniczonego wyłonił wykonawcę. Kiedy wykonawca poinformował, że w związku z problemami finansowymi nie jest w stanie zakończyć wszystkich robót budowlanych, zamawiający w ramach wykonawstwa zastępczego podzielił zamówienie na 10 części o łącznej wartości 603,2 tys. zł. i realizację każdej z nich powierzył innemu wykonawcy. Czterech zamówień finansowanych ze środków własnych o łącznej wartości 466,8 tys. zł udzielono w trybie zamówienia z wolnej ręki (powołując się na

²⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.

²⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 168.

art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp), z sześcioma wykonawcami zastępczymi zawarto umowy o łącznej wartości 136,4 tys. zł na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Pzp. Zdaniem NIK, powyższe wykonawstwo zastępcze stanowiło w istocie funkcjonalną całość, a ich realizacja w sposób nierozzerwalny była związana z wykonaniem tego samego zamierzenia inwestycyjnego, które pierwotnie było zlecone jednemu wykonawcy w ramach jednego zamówienia publicznego. Jednocześnie w przypadku czterech zamówień Zamawiający udzielając ich w trybie z wolnej ręki naruszył art. 67 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 10 ustawy Pzp, ponieważ nie wystąpiły łącznie przesłanki dotyczące zaistnienia wyjątkowej sytuacji, konieczności natychmiastowego wykonania zadania oraz niemożności zachowania terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia. Zamówienie na dokończenie robót związanych z wykonaniem i uruchomieniem wentylacji mechanicznej oraz instalacji wod-kan zostało skontrolowane przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach kontroli doraźnej następczej, który również stwierdził niezasadność dzielenia tego zamówienia na części²⁷.

Przyjęcie trybu realizacji zamówień w ramach wykonawstwa zastępczego nie skutkowało zmianą dofinansowania ze środków EFRR, ponieważ umowy o wykonawstwo zastępcze były finansowane wyłącznie ze środków własnych Gminy Miasta Elk.

²⁷ W opinii Krajowej Izby Odwoławczej wydanej na podstawie art. 167 ust. 2 ustawy Pzp, zastrzeżenia zamawiającego do wyników kontroli doraźnej UZP nie zasługiwały na uwzględnienie.

3.2. Nieprawidłowości w procesie udzielania zamówień publicznych wykrywane przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę Regionalnych Programów Operacyjnych w ramach kontroli projektów kluczowych

3.2.1. Z analizy informacji uzyskanych przez NIK w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK wynika, że kontrole zamówień publicznych były przeprowadzane przez Instytucje Zarządzające i Instytucje Pośredniczące oraz Instytucję Audytową na podstawie przepisów prawa unijnego i krajowego, z uwzględnieniem wytycznych Komisji Europejskiej oraz wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju²⁸. Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju zostały opracowane na podstawie wytycznych wydanych przez Komisję Europejską²⁹. Instytucje Zarządzające i Instytucje Pośredniczące sprawdzały prawidłowość udzielonych zamówień publicznych zarówno poprzez kontrole na dokumentach, jak i kontrole na miejscu realizacji 141 projektów kluczowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, Instytucje Zarządzające nakładały korekty finansowe dotyczące nieprawidłowo poniesionych wydatków. Wykryte nieprawidłowości były analizowane, a wyniki tych analiz upubliczniano, aby pomóc beneficjentom unikać podobnych błędów w przyszłości. Liczbę nieprawidłowości stwierdzonych w latach 2010-2013 przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę czterech RPO objętych kontrolą NIK, w podziale na kategorie określone w wytycznych Komisji Europejskiej przedstawiono na wykresie nr 1.

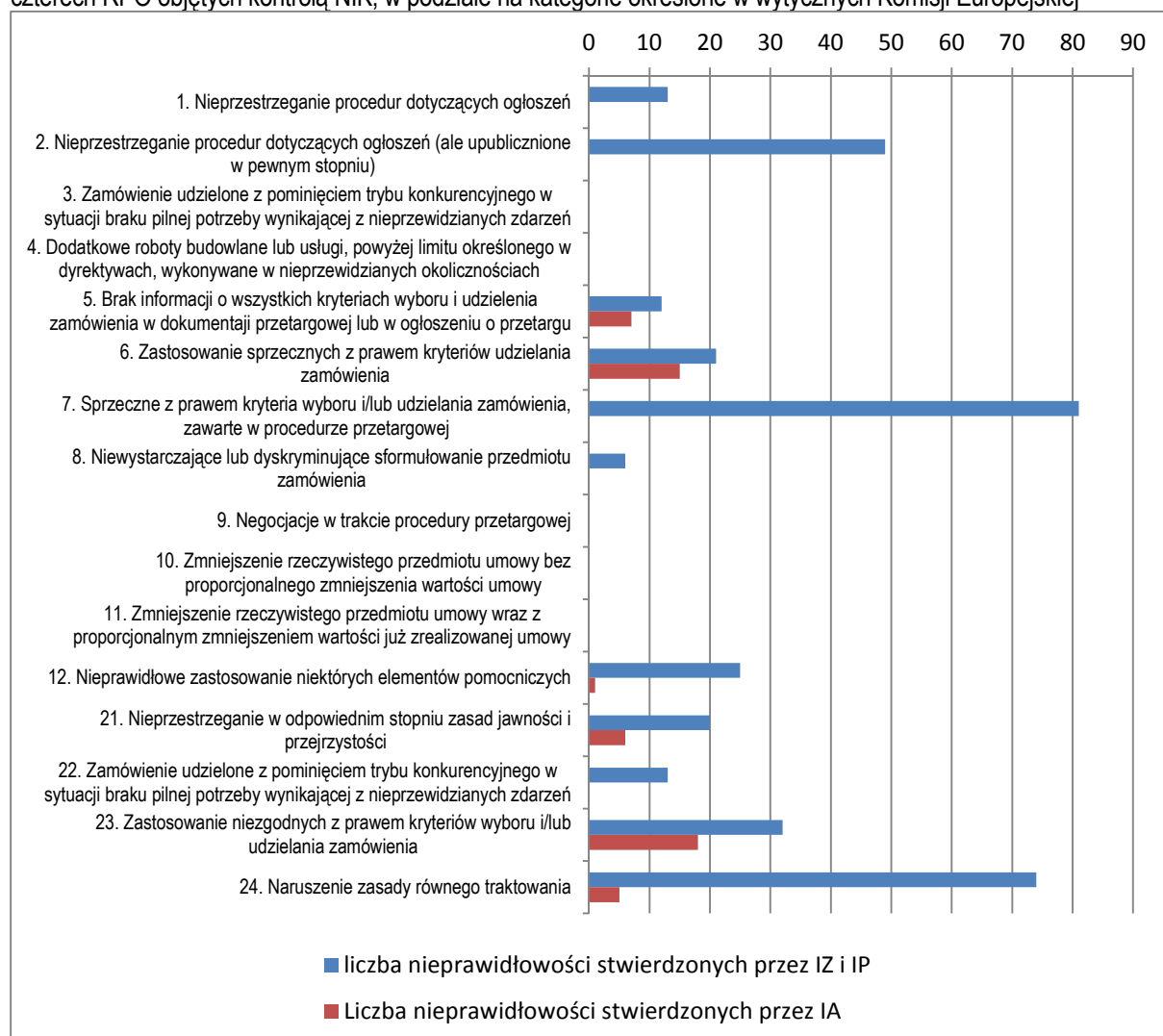
²⁸ Akty prawne oraz wytyczne stosowane przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową w trakcie kontroli zamówień publicznych to:

- rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1260/1999,
- rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (tzw. dyrektywa klasyczna),
- dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (tzw. dyrektywa sektorowa),
- wytyczne Komisji Europejskiej nr COCOF 07/0037/03 dotyczące określania korekt finansowych dla wydatków współfinansowanych z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych, wersja z 29 listopada 2007 r.,
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych wraz z aktami wykonawczymi,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym,
- wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE z załącznikami.*

²⁹ Wytyczne Komisji Europejskiej nr COCOF 07/0037/03 *dotyczące określania korekt finansowych dla wydatków współfinansowanych z funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych.*

Wykres nr 1

Liczba nieprawidłowości stwierdzonych w latach 2010-2013 przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę czterech RPO objętych kontrolą NIK, w podziale na kategorie określone w wytycznych Komisji Europejskiej

Źródło: wyniki kontroli NIK

W wytycznych Komisji Europejskiej określono dwanaście kategorii nieprawidłowości dla zamówień publicznych o wartości powyżej progów UE (kategorie od 1 do 12) oraz cztery kategorie nieprawidłowości dla zamówień publicznych o wartości poniżej progów UE (kategorie od 21 do 24).

W przypadku zamówień publicznych o wartości poniżej progów UE najwięcej nieprawidłowości zostało wykrytych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową w kategorii określonej w wytycznych Komisji Europejskiej: 24. *Naruszenie zasady równego traktowania* (79 przypadków). Stwierdzano także nieprawidłowości w pozostałych kategoriach wytycznych Komisji Europejskiej: 23. *Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielenia zamówienia* (50 przypadków), 21. *Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości* (26 przypadków), 22. *Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego* (13 przypadków).

W przypadku zamówień publicznych o wartości powyżej progów UE najwięcej nieprawidłowości stwierdzono przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową w kategorii określonej w wytycznych Komisji Europejskiej 7. *Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielenia zamówienia* (81 przypadków), *zawarte w procedurze przetargowej*. Stwierdzono także nieprawidłowości w następujących kategoriach wytycznych Komisji Europejskiej: 2. *Nieprzestrzeganie procedur dotyczących*

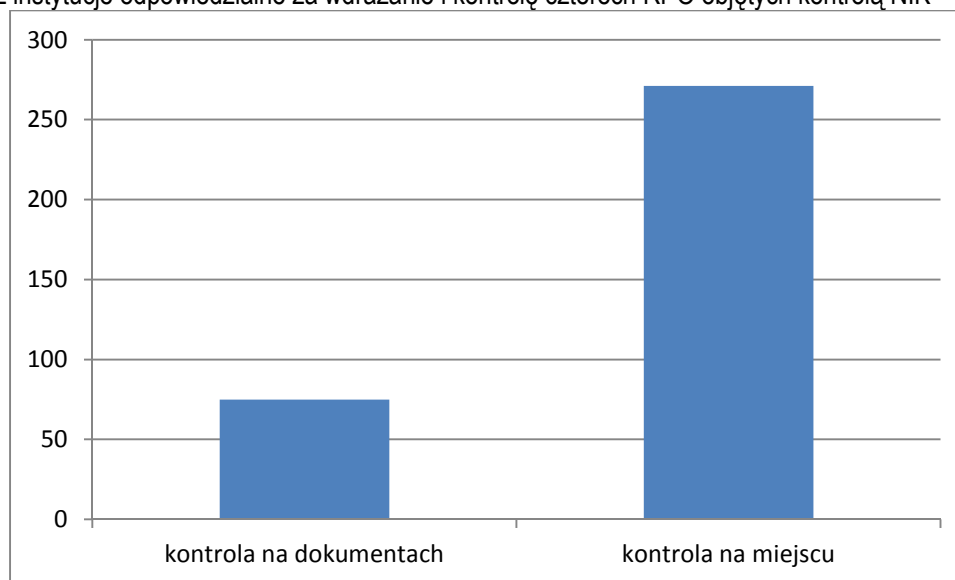
ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu) (49 przypadków), 6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia (36 przypadków), 1. Nieprzebranie procedur dotyczących ogłoszeń (13 przypadków), 5. Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu (19 przypadków), 8. Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia (6 przypadków).

Najwyższe kwoty nieprawidłowo poniesionych wydatków w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową stwierdzono w kategoriach określonych w wytycznych Komisji Europejskiej: 6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia i 8. Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia. W konsekwencji, najwyższe kwoty korekt finansowych nałożonych na beneficjentów w związku z wykrytymi nieprawidłowościami stwierdzono również w kategoriach wytycznych Komisji Europejskiej: 6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia i 8. Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia (szczegółowo kwoty nieprawidłowo poniesionych wydatków w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową oraz kwoty korekt finansowych nałożonych w wyniku tych nieprawidłowości przedstawiono w załączniku nr 4 do informacji o wynikach kontroli).

Na ogół więcej nieprawidłowości zostało wykrytych przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę RPO podczas kontroli na miejscu niż podczas kontroli na dokumentach przedkładanych przez beneficjentów. Liczba nieprawidłowości stwierdzonych w latach 2010-2013 przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące czterech RPO objętych kontrolą NIK, w wyniku przeprowadzenia kontroli na dokumentach i kontroli na miejscu, została przedstawiona na wykresie nr 2.

Wykres nr 2

Liczba nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli na dokumentach i kontroli na miejscu w latach 2010-2013 przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę czterech RPO objętych kontrolą NIK

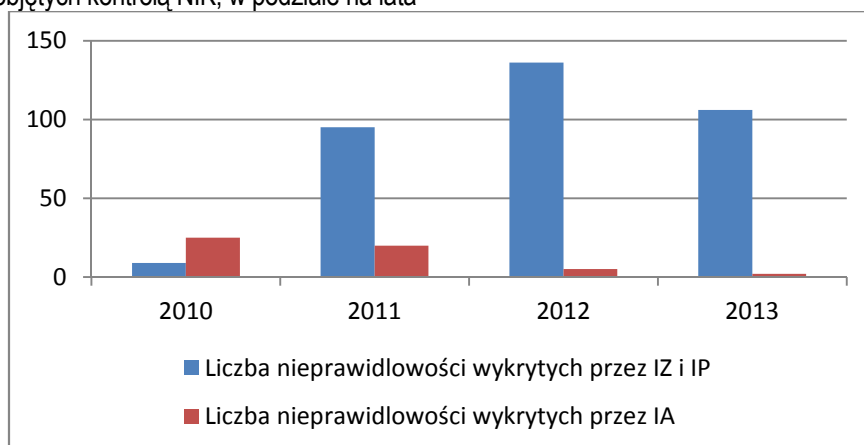
Źródło: wyniki kontroli NIK

Najwyższa liczba nieprawidłowości została wykryta przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące w 2012 r. (136 nieprawidłowości), nieco mniej nieprawidłowości stwierdzono w 2013 r. (106 nieprawidłowości) i w 2011 r. (95 nieprawidłowości). Najmniejsza liczba nieprawidłowości (9 nieprawidłowości) została wykryta w 2010 r. (szczegółowo załącznik nr 3 do informacji o wynikach kontroli). Najwyższa liczba nieprawidłowości została wykryta przez Instytucję Audytową w 2010 r. (25 nieprawidłowości), nieco mniej nieprawidłowości IA stwierdziła w 2011 r. (20 nieprawidłowości). Najmniejsza liczba nieprawidłowości została wykryta w 2012 r. (5 nieprawidłowości) i w 2013 r.

(2 nieprawidłowości) (szczegółowo załącznik nr 3 do informacji o wynikach kontroli). Liczbę nieprawidłowości stwierdzonych przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę czterech RPO objętych kontrolą NIK w podziale na lata przedstawiono na wykresie nr 3.

Wykres nr 3

Liczba nieprawidłowości stwierdzonych w latach 2010-2013 przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę czterech RPO objętych kontrolą NIK, w podziale na lata

Źródło: wyniki kontroli NIK

3.2.2. Z analizy informacji uzyskanych przez NIK w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK wynika, że w wyniku wykrycia nieprawidłowości przez instytucje w systemie zarządzania i kontroli w obszarze zamówień publicznych, Instytucje Zarządzające RPO nakładały korekty finansowe na podstawie wytycznymi Ministra Infrastruktury i Rozwoju pn. *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE*³⁰ i zobowiązywały beneficjentów do zwrotu tych środków. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości dotyczących procedur zamówień publicznych, które nie zostały jeszcze zakończone, Instytucje Zarządzające wydawały rekomendacje dotyczące usunięcia tych nieprawidłowości. Instytucje Zarządzające zalecały np. zmianę zapisów specyfikacji istotnych warunków zamówienia, korektę opisu przedmiotu zamówienia, lub unieważnienie postępowania i wszczęcie nowego postępowania. Korygowanie wykrytych błędów pozostawało w zakresie pełnej odpowiedzialności Instytucji Zarządzających i podlegało systematycznej ocenie ze strony Instytucji Audytowej, w tym czy nastąpiło odpowiednie pomniejszenie deklaracji do Komisji Europejskiej³¹.

3.2.3. Z analizy informacji uzyskanych przez NIK w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK wynika, że Instytucje Zarządzające sporządzały wykazy najczęściej występujących nieprawidłowości dotyczących udzielanych zamówień publicznych. W celu zapobiegania nieprawidłowościom w obszarze zamówień publicznych, Instytucje Zarządzające organizowały działania edukacyjne, w szczególności poprzez szkolenia i spotkania mające na celu wymianę doświadczeń i dobrych praktyk. Podczas tych szkoleń i spotkań omawiano najczęściej wykrywane nieprawidłowości w obszarze zamówień publicznych i sposoby ich unikania. Instytucje Zarządzające opracowywały również publikacje dotyczące powszechnie spotykanych nieprawidłowości i upowszechniały je na swoich stronach internetowych. Instytucje Zarządzające przekazywały również beneficjentom wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju

³⁰ <http://www.funduszeuropejskie.2007-2013.gov.pl/Dokumenty/Strony/Dokumenty.aspx#strona=1&zakladka=2>

³¹ Informacje dotyczące zamówień publicznych realizowanych w projektach kluczowych RPO, których beneficjentami były jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminy przedłożyli: Marszałek Województwa Mazowieckiego pismem nr KO-F.44.3.5.2014.PS z 22 sierpnia 2014 r.; Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego pismem nr K.1710.39.2014 z 21 sierpnia 2014 r.; Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego pismem nr RR-V-S.1710.2.2.2014 z 29 sierpnia 2014 r.; Marszałek Województwa Wielkopolskiego pismem nr DKO-III.1710.21.2014 z 28 sierpnia 2014 r.

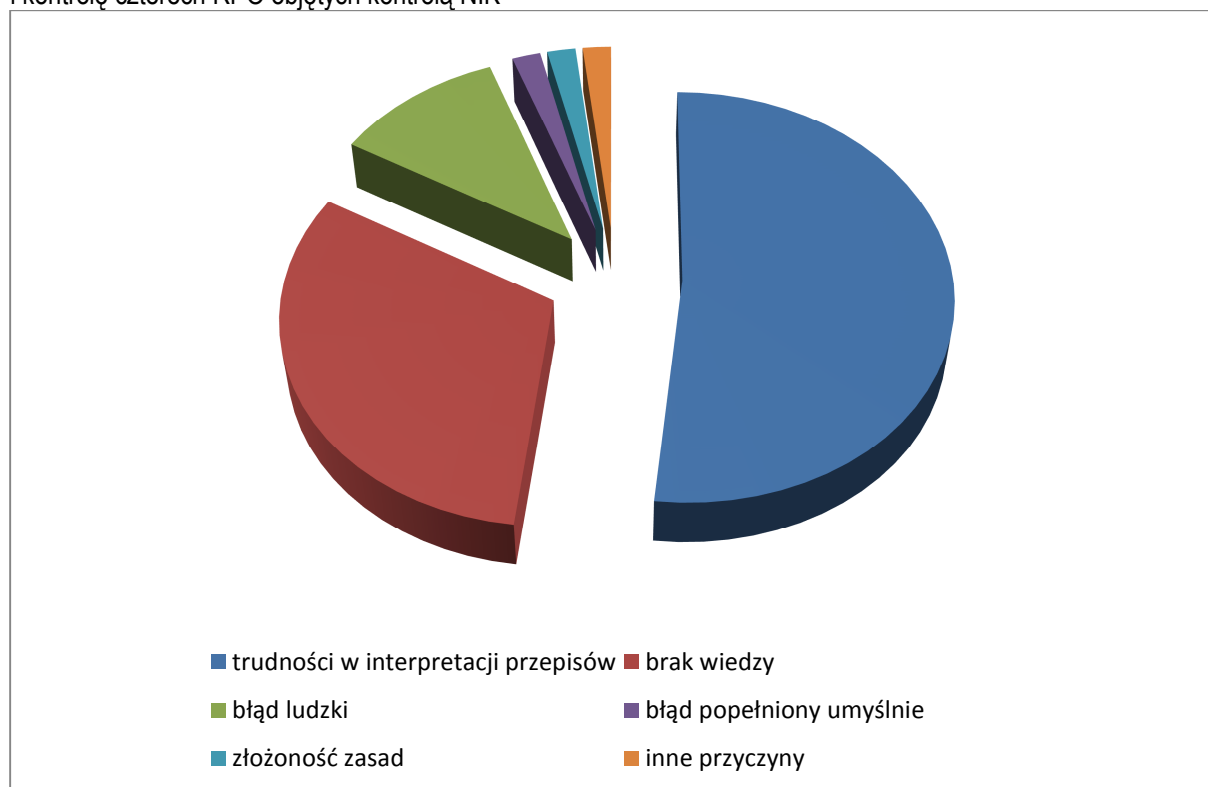
dotyczące prawidłowości udzielania zamówień publicznych. Instytucje Zarządzające publikowały również informacje, w jaki sposób należy prawidłowo interpretować i stosować przepisy ustawy Pzp.

3.2.4. Do najczęściej wskazywanych przyczyn nieprawidłowości stwierdzonych przez Instytucje Zarządzające, Pośredniczące i Instytucję Audytową w przypadku czterech Regionalnych Programów Operacyjnych objętych kontrolą NIK należały: trudności w interpretacji przepisów, brak wiedzy, tzw. "błąd ludzki". W opinii Instytucji Zarządzających główną przyczyną błędów w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego było zmienne prawo i interpretacje przepisów, a co za tym idzie – błędy ludzkie i przepadki niewiedzy osób prowadzących postępowania.³²

Przyczyny nieprawidłowości stwierdzonych w latach 2010-2013 przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę czterech RPO objętych kontrolą NIK przedstawiono na wykresie nr 4.

Wykres nr 4

Przyczyny nieprawidłowości stwierdzonych w latach 2010-2013 przez instytucje odpowiedzialne za wdrażanie i kontrolę czterech RPO objętych kontrolą NIK

Źródło: wyniki kontroli NIK

3.2.5. W ocenie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego powtarzające się nieprawidłowości dotyczące udzielania zamówień publicznych wynikają z problemów z wdrożeniem na poziomie państw członkowskich przepisów określonych w dyrektywach UE dotyczących zamówień publicznych i że

³² Informacje dotyczące zamówień publicznych realizowanych w projektach kluczowych RPO, których beneficjentami były jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminy przedłożyli: Marszałek Województwa Mazowieckiego pismem nr KO-F.44.3.5.2014.PS z 22 sierpnia 2014 r.; Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego pismem nr K.1710.39.2014 z 21 sierpnia 2014 r.; Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego pismem nr RR-V-S.1710.2.2.2014 z 29 sierpnia 2014 r.; Marszałek Województwa Wielkopolskiego pismem nr DKO-III.1710.21.2014 z 28 sierpnia 2014 r.

istnieją możliwości poprawy w tym zakresie³³. Raporty ETO wskazują, że wiele nieprawidłowości stwierdzanych przez Trybunał wynika z niewłaściwego zastosowania przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych. Do takiej sytuacji może zdaniem ETO dojść w wyniku umyślnego działania, mającego na celu faworyzowanie jednych dostawców kosztem drugich. Nieprawidłowości mogą być również skutkiem nieumyślnego działania wynikającego ze złożoności przepisów i ich niedostatecznego zrozumienia.³⁴ W ocenie ETO, można dokonać pewnych usprawnień mających na celu zmniejszenie obciążenia administracyjnego zarówno po stronie instytucji zamawiających, jak i przedsiębiorstw. Nie może się to jednak odbywać kosztem nadrzędnych zasad, takich jak równy dostęp, uczciwa konkurencja oraz efektywne wykorzystanie środków publicznych.³⁵

3.2.6. Zdaniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, najwięcej nieprawidłowości w obszarze zamówień publicznych wynika z braku należytej staranności zamawiających, niewystarczającego przygotowania i nieodpowiedniego nadzoru³⁶.

Publikowany przez UZP roczny raport o wynikach przeprowadzonych kontroli zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej³⁷, przedstawia nieprawidłowości stwierdzone w kontrolach zamówień publicznych polegające na:

- 1) naruszeniu ustawy Pzp mogącym mieć lub mającym wpływ na wynik postępowania, np.:
 - dzielenia zamówienia na części, w wyniku czego nie stosowano przepisów ustawy Pzp właściwych dla łącznej jego wartości,
 - niezgodnego z przepisami ustawy Pzp zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki,
 - niezgodnego z przepisami ustawy Pzp odrzucenia najkorzystniejszej oferty lub wykluczenia wykonawcy, który złożył taką ofertę,
 - wyborze oferty wykonawcy, który nie potwierdził spełniania warunków udziału w postępowaniu,
 - opisu przedmiotu zamówienia w sposób naruszający uczciwą konkurencję,
 - zmiany umowy poprzez zmianę na etapie realizacji zamówienia podmiotu trzeciego na podmiot, który nie spełniał warunków udziału w postępowaniu.

- 2) naruszeniu nie mającym wpływu na wynik postępowania polegającym w szczególności na:
 - wadliwej treści ogłoszeń o zamówieniu lub siwz, szczególnie w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów,
 - zaniechaniu wezwania wykonawcy do wyjaśnienia lub uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli nie dotyczyło to najkorzystniejszej oferty,
 - nieproporcjonalnym do przedmiotu zamówienia opisem sposobu spełniania warunków udziału w postępowaniu,
 - wadliwym opisem kryteriów oceny ofert,
 - bezpodstawnym ograniczeniu możliwości korzystania z podwykonawstwa.

³³ Opinia Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 4/2011 na temat zielonej księgi Komisji w sprawie modernizacji polityki UE w dziedzinie zamówień publicznych: http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/OP11_04/OP11_04_PL.PDF

³⁴ *Optymalne wykorzystywanie środków pieniężnych UE: przegląd horyzontalny dotyczący zagrożeń dla finansowego zarządzania budżetem UE*. ECA 2014: http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/LR14_02/QJ0614039pln.pdf.

³⁵ Wyniki ankiety przeprowadzonej przez Komisję Europejską wskazują, że szczególnie silne jest przekonanie o konieczności uproszczenia i uelastycznienia procedur dotyczących zamówień publicznych. *Green Paper on the modernisation of EU public procurement policy. Towards a more efficient European Procurement Market*. http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2011/public_procurement/synthesis_document_en.pdf (tylko w j. ang.).

³⁶ Sprawozdania Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2012 r. i w 2013 r.: http://uzp.gov.pl/cmsws/page/?F;288;sprawozdania_roczne_uzp_z_funkcjonowania_sysytmu_zamowien_publicznych.html.

³⁷ http://www.uzp.gov.pl/cmsws/page/?D;2907;wyniki_przeprowadzonych_w_2013_r._przez_prezesa_urzedu_zamowien_publicznych_kontroli_zamowien_wspolfinansowanych_ze_srodkow_unii_europejskiej.html.

Jak podała Dyrektor Departamentu Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków UE w UZP, udzielając informacji w trybie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK, duża liczba wniosków o kontrole kierowana do Prezesa UZP przez podmioty zewnętrzne³⁸ utrudnia prowadzenie przez UZP kontroli systemowych na podstawie własnych planów kontroli.

3.2.7. NIK podziela opinię UZP, że do powstania nieprawidłowości przy udzielaniu zamówień publicznych najczęściej przyczynia się:

- niejednoznaczny, nierzetelny opis przedmiotu zamówienia, wynikający z braku dochowania przez zamawiającego należytej staranności na etapie przygotowania postępowania, co z kolei bywa skutkiem braku świadomości znaczenia tego opisu dla późniejszej realizacji inwestycji, braku umiejętności zdefiniowania i opisania faktycznych uzasadnionych potrzeb;
- pośpiech spowodowany zbyt późnym rozpoczęciem realizacji projektu i koniecznością zakończenia jego realizacji w terminach przewidzianych w umowie o dofinansowanie;
- sformułowania umowy, które nie przewidywały istotnych dla zamawiającego uprawnień w zakresie: przeniesienia praw autorskich, egzekwowania udziału w realizacji zamówienia podmiotów, które posiadały wymagane na etapie postępowania doświadczenie, kadre, sprzęt, egzekwowania należytego wykonania zamówienia, przewidywanych zmian umowy;
- brak znajomości odpowiednich przepisów ustawy Pzp;
- brak należytej staranności zamawiających i braku powiązania działań czynności dokonywanych na etapie przygotowania postępowania i w jego trakcie z czynnościami, które muszą być dokonywane na etapie realizacji zamówienia, w tym także niewystarczający nadzór nad jego realizacją.

³⁸ UZP wykonuje kontrole uprzednie obligatoryjne zamówień współfinansowanych ze środków UE o wartościach określonych w art. 169 ust. 2 ustawy Pzp oraz kontrole doraźne wszczynane na wniosek lub z urzędu. W 2013 r., jak podano w *Sprawozdaniu o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2013 r.*, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych zakończył łącznie 376 kontroli zamówień publicznych (w 2012 r. – 364), w tym 97 kontroli doraźnych, 229 kontroli uprzednich obligatoryjnych zamówień współfinansowanych z funduszy UE, 50 kontroli doraźnych zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym. W 2013 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych rozpatrzył 1321 wniosków o kontrolę (w 2012 r. – 1194 wnioski). Wszczął 72 kontrole doraźne, natomiast w 1249 sprawach odmówił wszczęcia kontroli podając szczegółowe uzasadnienie. Wszczęto z urzędu 88 kontroli doraźnych (90,7%) zostało wszczętych na wniosek głównie wykonawców (57 kontroli), ponadto instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów unijnych (11 kontroli), organów nadzoru i ścigania (20 kontroli). 27 zamówień objętych kontrolą doraźną było współfinansowanych ze środków UE głównie w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. W porównaniu do 2012 r. liczba obligatoryjnych kontroli uprzednich wzrosła w 2013 r. o 22%.

4. Informacje dodatkowe

4.1. Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w 15 urzędach gmin realizujących projekty współfinansowane w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych w perspektywie finansowej 2007-2013. Kontrolę w trzech jednostkach przeprowadził Departament Administracji Publicznej, w pozostałych 12 urzędach gmin – Delegatury NIK w Bydgoszczy, Olsztynie i Poznaniu. Kontrolę koordynował Departament Administracji Publicznej NIK. Do kierowników jednostek kontrolowanych zostało skierowanych 15 wystąpień pokontrolnych. Z ogólnej liczby 13 wniosków pokontrolnych na dzień 6 maja 2015 r. zrealizowanych zostało 10 wniosków, jeden był w trakcie realizacji, nie zrealizowano dwóch wniosków pokontrolnych.

4.2. W ramach przygotowania i przeprowadzenia kontroli:

- na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy o NIK, zasięgnięto informacji w instytucjach zarządzających RPO odnośnie wyników kontroli projektów dotyczącej udzielania zamówień publicznych dla RPO Województwa Mazowieckiego, Kujawsko-Pomorskiego, Warmińsko-Mazurskiego, Wielkopolskiego.
- dane dotyczące wartości i liczby nieprawidłowości dotyczących udzielania zamówienia publicznego, procedur kontroli i stosowanych mechanizmów kontroli, przyczyn powstawania nieprawidłowości i podejmowanych działań mających na celu zapobieganie powstawania nieprawidłowości zostały uzyskane poprzez kwestionariusz, który został skierowany, przez jednostkę koordynującą kontrolę w NIK do instytucji zarządzających, instytucji pośredniczących w certyfikacji i instytucji audytowej w odniesieniu do RPO województw: mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego.
- została przeprowadzona analiza wyników działań realizowanych przez instytucje systemu zarządzania i kontroli regionalnego programu operacyjnego, tj. instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące II stopnia, instytucje pośredniczące w certyfikacji i instytucję audytową, a także wyników działań Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie kontroli prawidłowości przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. W szczególności analizą objęto wyniki kontroli: przed podpisaniem umowy o dofinansowanie; kontroli ex-ante przeprowadzanych po podpisaniu umowy o dofinansowanie oraz po wszczęciu ale przed zakończeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego; wyniki kontroli na miejscu. Dokonany został przegląd wykrytych przez ww. instytucje nieprawidłowości i analiza mechanizmów kontroli;
- przygotowany został wkład NIK do raportu zbiorczego Grupy Roboczej ds. Funduszy Strukturalnych według założeń *Planu kontroli równoległej* odnośnie liczby projektów i wydatków na ich realizację zadeklarowanych do Komisji Europejskiej w ramach wybranych RPO w latach 2010-2013 (załącznik nr 2 do informacji); liczby, rodzaju i kwot nieprawidłowości oraz związanych z nimi korekt finansowych w zamówieniach publicznych, wykrytych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową (załącznik nr 3 do informacji); rodzajów nieprawidłowości wykrytych w wybranych RPO przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową oraz przyczyn tych nieprawidłowości (załącznik nr 4 do informacji).

4.3. Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w terminie od 3 listopada 2014 r. do 27 stycznia 2015 r.

4.4. Wnioski pokontrolne skierowane do zamawiających dotyczyły przede wszystkim:

- udostępniania SIWZ w kolejnych postępowaniach na stronie internetowej gminy od dnia publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej;
- zapewnienia w przypadku realizacji kolejnych postępowań udzielania odpowiedzi wszystkim wykonawcom, którym została przekazana specyfikacja istotnych warunków zamówienia, a jeżeli specyfikacja jest udostępniona na stronie internetowej, zamieszczenia odpowiedzi na tej stronie;

- udzielania wyjaśnień treści SIWZ w przypadku realizacji kolejnych zamówień bez ujawniania źródła zapytania;
- podejmowania w ramach kontroli zarządczej działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości polegających na niezamieszczaniu w sporządzanych dokumentach z postępowań o udzielenie zamówień publicznych niektórych danych wymaganych przepisami;
- sporządzania protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z każdego prowadzonego postępowania;
- zwiększenia staranności przy sporządzaniu dokumentacji przetargowej, w tym SIWZ;
- wystąpienia do wykonawcy umowy o wniesienie gwarancji ubezpieczeniowej usunięcia wad i usterek nie zawierającej zapisów ograniczających uprawnień zamawiającego;
- zaniechania dzielenia zamówień na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy Pzp oraz stosowanie trybu z wolnej ręki tylko w sytuacjach spełnienia wszystkich wymaganych ustawowo przesłanek.

4.5. W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne, zamawiający poinformowali m.in., że:

- wydane zostało polecenie służbowe zastępcy wójta, sekretarzowi, skarbnikowi, kierownikom działów urzędu oraz pracownikom Działu Inwestycji i Zamówień Publicznych zobowiązujące do udostępniania SIWZ na stronie internetowej gminy od dnia publikacji ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym UE;
- wydane zostało polecenie służbowe zastępcy wójta, sekretarzowi, skarbnikowi, kierownikom działów urzędu oraz pracownikom Działu Inwestycji i Zamówień Publicznych zobowiązujące do udzielania wyjaśnień treści SIWZ bez ujawniania źródła zapytania;
- w protokołach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamieszczane są wszystkie wymagane informacje;
- zobowiązano bezpośredniego przełożonego pracownika sporządzającego dokumentację do wzmocnienia kontroli w zakresie sporządzania dokumentacji z postępowań w sprawie zamówień publicznych. Ponadto dokumentacja dotycząca zamówień publicznych będzie w 2015 r. przedmiotem audytu wewnętrznego;
- zaniechano dzielenia zamówień na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy Pzp oraz zobowiązano się do stosowania trybu z wolnej ręki tylko w sytuacjach spełnienia wszystkich wymaganych ustawowo przesłanek.

4.6. Kierownicy dwóch kontrolowanych jednostek wnieśli zastrzeżenia do treści wystąpień pokontrolnych. Zespół orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK oddalił zastrzeżenie zgłoszone przez Prezydenta Grudziądza przy piśmie z dnia 5 lutego 2015 r. do wystąpienia pokontrolnego z dnia 16 stycznia 2015 r., dotyczące nieprawidłowości polegającej na wykonywaniu w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego czynności przez osobę nieuprawnioną niezgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Pzp. Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK oddalił zastrzeżenia zgłoszone przez Prezydenta Inowrocławia przy piśmie z dnia 4 lutego 2015 r. do wystąpienia pokontrolnego z dnia 16 stycznia 2015 r., dotyczące nieprawidłowości polegających na:

- naruszeniu art. 144 ust. 1 w związku z art. 140 ust. 1 ustawy Pzp poprzez zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego, której istotne postanowienia odbiegały od postanowień SIWZ, ogłoszenia o zamówieniu oraz od zaakceptowanego przez wykonawcę wzoru umowy stanowiącego załącznik do SIWZ;
- naruszeniu art. 147 ust. 2 ustawy Pzp poprzez przyjęcie zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie gwarancji ubezpieczeniowej zawierającej zapisy ograniczające uprawnienia zamawiającego do zaspokojenia roszczeń z tego zabezpieczenia;

- naruszeniu postanowień SIWZ oraz art. 147 ust. 1 w związku z art. 151 ust. 1 ustawy Pzp poprzez niewyegzekwowanie od wykonawcy zamówienia przedłużenia terminu ważności zabezpieczenia należytego wykonania umowy, w związku z przedłużeniem terminu wykonania przedmiotu umowy.

4.7. Najwyższa Izba Kontroli skierowała do rzecznika zawiadomienie o czynie noszącym znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, określonym w art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. W wyniku kontroli zamówienia publicznego polegającego na przebudowie ciągu drogowego ulic Brzozowej, Siewnej i Długiej oraz wiaduktu kolejowego nad ulicą Brzozową w Ostrowie Wielkopolskim ustalono, że były Prezydent Miasta Ostrowie Wielkopolski zobowiązał się do nieodpłatnego przekazania na rzecz PKP nieumorzonych wartości ulepszenia w obcym środку trwałym, tj. nakładów poniesionych przez Miasto na przebudowę wiaduktu kolejowego nad ul. Brzozową w Ostrowie Wielkopolskim w kwocie 12.165 tys. zł, w sytuacji gdy Rada Miejska nie wydała uchwały upoważniającej Prezydenta do samodzielnego zaciągania tego rodzaju zobowiązań. Naruszony został art. 18 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. NIK zostanie powiadomiona przez rzecznika o wynikach przeprowadzonego postępowania.

4.8. Najwyższa Izba Kontroli skieruje powiadomienie do Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Warmia i Mazury na lata 2007-2013 w celu przeanalizowania prawidłowości postępowania zamawiającego w ramach realizacji projektu „*Uzdrowisko Inowrocław (rozwój funkcji uzdrowiskowej) – II etap*” współfinansowanego ze środków EFRR i podjęcia decyzji w sprawie zastosowania korekty finansowej.

4.9. Finansowe rezultaty kontroli w kategorii *Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa*, wyniosły 416 tys. zł. Kwota została wydatkowana przy realizacji przez Gminę Miasto Elk wykonawstwa zastępczego w ramach inwestycji *Rozbudowa Techno – Parku w Elku* w trybie z wolnej ręki pomimo, iż nie zostały łącznie spełnione przesłanki uprawniające do zastosowania ww. trybu [str. 29].

5. Załączniki

- Załącznik nr 1 – Charakterystyka stanu prawnego oraz podstawowych uwarunkowań dotyczących zamówień publicznych współfinansowanych z funduszy strukturalnych
- Załącznik nr 2 – Dane o liczbie projektów i wydatkach na ich realizację zadeklarowanych do Komisji Europejskiej w ramach wybranych RPO w latach 2010-2013
- Załącznik nr 3 – Liczba, rodzaj i kwota nieprawidłowości oraz związane z nimi kwoty korekt finansowych w zamówieniach publicznych wykrytych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową
- Załącznik nr 4 – Rodzaje nieprawidłowości wykrytych w wybranych RPO przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową oraz przyczyny tych nieprawidłowości
- Załącznik nr 5 – Wykaz podstawowych aktów prawnych dotyczących kontrolowanej tematyki
- Załącznik nr 6 – Wykaz jednostek, w których przeprowadzono kontrolę wraz z osobami odpowiedzialnymi i jednostkami organizacyjnymi NIK, które przeprowadziły czynności kontrolne
- Załącznik nr 7 – Wykaz zamówień publicznych objętych kontrolą NIK
- Załącznik nr 8 – Wykaz podmiotów, którym przekazano *Infomację o wynikach kontroli*

Załącznik nr 1 – Charakterystyka stanu prawnego oraz podstawowych uwarunkowań dotyczących zamówień publicznych współfinansowanych z funduszy strukturalnych

Prawo unijne

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej³⁹ (TFUE) ustanawia szereg fundamentalnych zasad leżących u podstaw Unii Europejskiej, które odnoszą się także do zamówień publicznych. W dziedzinie zamówień publicznych do najważniejszych spośród tych zasad należą:

- zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową (art. 18 TFUE),
- swobodny przepływ towarów oraz zakaz ograniczeń ilościowych w przywozie i wywozie, oraz wszelkich środków o skutku równoważnym (art. 28 i n. TFUE),
- swoboda prowadzenia działalności gospodarczej (art. 49 i n. TFUE),
- swoboda świadczenia usług (art. 56 i n. TFUE).

Prawo unijne w dziedzinie zamówień publicznych w okresie objętym kontrolą NIK stanowią zasady określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2004/18/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi⁴⁰ oraz dyrektywie nr 2004/17/WE z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych⁴¹. Najistotniejsze zasady wynikające z ww. przepisów dotyczą obowiązku zapewnienia: uczciwej konkurencji, równego i niedyskryminacyjnego traktowania wykonawców oraz przejrzystości postępowania. Podstawowym założeniem wskazanych zasad jest wyeliminowanie ryzyka pojawienia się uprzywilejowanego traktowania danego podmiotu. Pociąga to za sobą obowiązek dla zamawiającego określenia w sposób jasny, precyzyjny i eliminujący ryzyko subiektywnej oceny warunków zamówienia wskazanych w ogłoszeniu i w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

W art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* określono definicję, zgodnie z którą za nieprawidłowość uznaje się jakiegokolwiek naruszenie przepisu prawa wspólnotowego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które powoduje lub mogłoby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej przez finansowanie nieuzasadnionego wydatku. Oznacza to brak obowiązku nakładania korekt finansowych za naruszenia, które mają wyłącznie charakter formalny i nie wywołują lub nie mogłyby wywołać żadnych skutków finansowych.

Zgodnie z art. 98 ust. 2 rozporządzenia nr 1083/2006 państwo członkowskie dokonuje korekt finansowych wymaganych w związku z pojedynczymi lub systemowymi nieprawidłowościami stwierdzonymi w operacjach lub programach operacyjnych. Korekty dokonywane przez państwo członkowskie polegają na anulowaniu całości lub części wkładu publicznego w ramach programu operacyjnego. Państwo członkowskie bierze pod uwagę charakter i wagę nieprawidłowości oraz straty finansowe poniesione przez fundusze. Uwolnione w ten sposób zasoby funduszy mogą być ponownie wykorzystane przez państwo członkowskie do dnia 31 grudnia 2015 r. na dany program operacyjny.

³⁹ Dz. U. C 115 z 09.05.2008 r., s. 47.

⁴⁰ Dz. U. L 134 z 30.04.2004 r., s. 114 ze zm. Uchylona ze skutkiem od 18.04.2016 r. dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. Dz. U. L 94 z 28.03.2014 r., s. 65. (Termin implementacji dyrektywy do porządków prawnych państw członkowskich UE upływa 18 kwietnia 2016 r.).

⁴¹ Dz. U. L 134 z 30.04.2004 r., s. 1 ze zm. Uchylona ze skutkiem od 18.04.2016 r. dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/WE z dnia 26 lutego 2014 r. Dz. U. L 94 z 28.03.2014 r., s. 243. (Termin implementacji dyrektywy do porządków prawnych państw członkowskich UE upływa 18 kwietnia 2016 r.).

Zgodnie z art. 99 rozporządzenia nr 1083/2006, Komisja Europejska może samodzielnie zdecydować o dokonaniu wymaganych korekt finansowych poprzez anulowanie w całości lub w części wkładu funduszy w finansowanie danego projektu. Aby określić kwotę korekty Komisja uwzględni rodzaj nieprawidłowości, a także zakres i skutki finansowe zaniedbań stwierdzonych w systemach zarządzania i kontroli państw członkowskich.

Komisja Europejska opracowała *Wytyczne do określania korekt finansowych nakładanych na wydatki ponoszone z funduszy strukturalnych w przypadku naruszenia przepisów prawa zamówień publicznych* (COCOF 07/0037/03), w których określiła kryteria i wskaźniki korekt finansowych zalecane do zastosowania przy korygowaniu nieprawidłowości wykrytych podczas kontroli zamówień publicznych współfinansowanych z funduszy unijnych i zaleciła stosowanie tych wytycznych przez państwa członkowskie⁴².

Prawo krajowe

Ogólne zasady programowania, wykorzystania, zarządzania i kontroli środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności określone są w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która daje podstawę prawną do wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce. Ustawa ta określa zasady prowadzenia polityki rozwoju, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi, w tym m.in. realizacji programów operacyjnych. Zgodnie z art. 25 ww. ustawy, za prawidłową realizację programu operacyjnego odpowiada instytucja zarządzająca, którą w przypadku programów regionalnych jest zarząd województwa. Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym kontroli realizacji dofinansowanych projektów (art. 26 ust. 1 pkt 14 ww. ustawy).

Zasady i tryb gospodarowania środkami publicznymi (w tym również pochodzącymi z budżetu UE) m.in. przez jednostki samorządu terytorialnego zostały określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Zgodnie z art. 44 ww. ustawy jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków na cele i w wysokości wynikającej z uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego, w sposób celowy i oszczędny z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej założonych zobowiązań. Jednostki te zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. W art. 47 wskazano, iż podmiot wnioskujący o przyznanie środków publicznych na realizację wyodrębnionego zadania powinien przedstawić ofertę wykonania zadania zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, gwarantującą wykonanie zadania w sposób efektywny, oszczędny i terminowy. Zgodnie z art. 206 ust. 1 ww. ustawy szczegółowe warunki wykorzystania i rozliczania przyznanych środków pochodzących z budżetu UE określa umowa o dofinansowanie projektu zawarta z beneficjentem tych środków. Zgodnie z art. 184 ust. 1 ww. ustawy, wydatki związane z realizacją programów finansowanych z funduszy strukturalnych są dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu. Skutki wykorzystania środków z funduszy strukturalnych niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem ww. procedur lub pobrania ich nienależnie lub w nadmiernej wysokości określono w art. 207 ww. ustawy.

⁴² W dniu 19 grudnia 2013 r. Komisja Europejska wydała decyzję nr C(2013)9527final w sprawie określenia i zatwierdzenia wytycznych dotyczących określania korekt finansowych dokonywanych przez Komisję w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w ramach zarządzania dzielonego, w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych. Wytyczne te będą mieć zastosowanie do wszystkich funduszy w ramach zarządzania dzielonego. Stanowią one aktualizację ww. wytycznych Komisji Europejskiej nr COCOF 07/0037/03.

Obszar zamówień publicznych jest poddany rygorom odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych określonym w art. 17 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów. Wydatki mogą zostać uznane za kwalifikowalne (możliwe do zrefundowania ze środków unijnych) w ramach RPO, o ile spełniają m.in. warunek, że są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa wspólnotowego oraz prawa krajowego, w szczególności z ustawą o finansach publicznych, ustawą Prawo zamówień publicznych⁴³.

Zasady i tryb udzielania zamówień publicznych, środki ochrony prawnej, kontrolę udzielania zamówień publicznych oraz organy właściwe w sprawach dotyczących zamówień publicznych określono w ustawie Pzp. Ustawą z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw⁴⁴ wprowadzono zmiany do ustawy Pzp m.in. poprzez podwyższenie, z 14.000 euro do 30.000 euro, wartości zamówienia, decydującej o konieczności stosowania ustawy.

Postępowanie o udzielenie zamówienia przygotowuje i przeprowadza zamawiający, w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców (art. 7 ust. 1 ustawy Pzp). Zamawiający może powierzyć przygotowanie lub przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia własnej jednostce organizacyjnej lub osobie trzeciej (art. 15 ust. 2 ustawy Pzp). Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy Pzp osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podlegają wyłączeniu, jeżeli:

- 1) ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;
- 2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
- 3) przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
- 4) pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób;
- 5) zostały prawomocnie skazane za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych.

Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają, pod rygiem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności (art. 17 ust. 2 ustawy Pzp). Czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podjęte przez osobę podlegającą wyłączeniu po powzięciu przez nią wiadomości o okolicznościach, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp, powtarza się, z wyjątkiem otwarcia ofert oraz innych czynności faktycznych niewpływających na wynik postępowania (art. 17 ust. 3 ustawy Pzp).

Ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszcza się drogą elektroniczną za pomocą formularzy umieszczonych na stronach portalu internetowego Urzędu. Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia przekazuje się pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną (art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy Pzp).

Przedmiot zamówienia należy opisywać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, przy użyciu dokładnych i zrozumiałych określeń, przy uwzględnieniu wszystkich wymagań i okoliczności, które mogą mieć wpływ na sporządzenie oferty (art. 29 ust. 1 ustawy Pzp). Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję (art. 29 ust. 2 ustawy Pzp).

⁴³ Krajowe wytyczne dotyczące kwalifikowania wydatków w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007–2013.

⁴⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 423, ustawa ta weszła w życie z dniem 16.04.2014 r.

Podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług. Zamawiający powinien z należytą starannością ustalić wartość zamówienia (art. 32 ust. 1 ustawy Pzp). Zabronione jest dzielenie zamówienia lub zaniżanie jego wartości w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy (art. 32 ust. 2 ustawy Pzp). Ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęciem postępowania, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy i usługi oraz nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane (art. 35 ust. 1 z zastrzeżeniem ust. 2 ustawy Pzp). Przy ustaleniu wartości zamówienia publicznego wyrażonej w euro należy stosować przepisy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych⁴⁵ (art. 35 ust. 3 ustawy Pzp).

Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) jest sporządzana przez zamawiającego i zawiera przede wszystkim szczegółowe wymagania oraz istotne postanowienia przyszłej umowy. Zamawiający przygotowuje SIWZ przed wszczęciem postępowania. W art. 36 ust. 1 ustawy Pzp szczegółowo został wymieniony minimalny zakres jaki powinien być zawarty w SIWZ. Przepis art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp stanowi, że SIWZ zawiera co najmniej warunki udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków. Istnieje podział na dwa rodzaje warunków udziału w postępowaniu: tzw. warunki „pozytywne”, po spełnieniu których wykonawca jest dopuszczony do procedury udzielania zamówienia (art. 22 ust. 1 ustawy Pzp) oraz warunki „negatywne”, których wystąpienie skutkuje wykluczeniem wykonawcy (art. 24 ust. 1 ustawy Pzp).

W postępowaniach, których wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w rozporządzeniu wykonawczym⁴⁶ do art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, zamawiający może żądać od wykonawcy dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Jeżeli wartość jest równa lub przekracza wskazane kwoty, zamawiający jest zobowiązany żądać potwierdzenia spełniania przedmiotowych warunków poprzez przedłożenie odpowiednich dokumentów (art. 26 ust. 1 i 2 ustawy Pzp). Dokumenty, jakich zamawiający może żądać na potwierdzenie posiadania uprawnień do wykonywania określonej działalności lub czynności oraz że nie podlega wykluczeniu na podstawie art. 24 ustawy Pzp, określa rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane⁴⁷.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania. Oświadczenia lub dokumenty potwierdzające spełnianie: 1) warunków udziału w postępowaniu, 2) przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, zamawiający wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert (art. 25 ust. 1 ustawy Pzp).

Przetarg nieograniczony to tryb udzielenia zamówienia, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy (art. 39 ustawy Pzp). W przypadku postępowania w trybie przetargu nieograniczonego wszczęcie postępowania następuje z chwilą publikacji ogłoszenia o zamówieniu. Zamawiający jest obowiązany do wywieszania ogłoszeń w swojej siedzibie w miejscu publicznie dostępnym, zamieszczania ich na swojej stronie internetowej oraz publikacji w oficjalnych publikatorach przeznaczonych do tego celu (art. 40 ust. 1

⁴⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 1692.

⁴⁶ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1735).

⁴⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 231. Poprzednio obowiązywało rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz forma, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817).

ustawy Pzp). Czas, jaki powinien upłynąć od publikacji do składania ofert został określony w art. 43 ustawy Pzp.

Otwarcie ofert jest jawne i następuje bezpośrednio po upływie terminu do ich składania z tym, że dzień, w którym upływa termin składania ofert jest dniem ich otwarcia (art. 86 ust. 2 ustawy Pzp). Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podaje kwotę, jaką planuje przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia (art. 86 ust. 3 ustawy Pzp).

Na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy Pzp, zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści. Zamawiający, działając na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy Pzp, w celu ustalenia, czy oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, zwraca się do wykonawcy o udzielenie w określonym terminie wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny.

Zamawiający, zgodnie z art. 89 ustawy Pzp jest zobowiązany do odrzucenia oferty jeżeli:

- a) jest niezgodna z ustawą,
- b) jej treść nie odpowiada treści SIWZ, z zastrzeżeniem art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp,
- c) jej złożenie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji,
- d) zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia,
- e) została złożona przez wykonawcę wykluczonego z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub niezaproszonego do składania ofert,
- f) zawiera błędy w obliczeniu ceny,
- g) wykonawca w terminie 3 dni od dnia doręczenia zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 3 ustawy Pzp,
- h) jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów.

Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy Pzp zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Stosownie do art. 2 pkt 5 Pzp przez najkorzystniejszą ofertę należy rozumieć ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo ofertę z najniższą ceną.

Stosownie do art. 140 ust. 1 zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy musi być tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie. Umowa podlega unieważnieniu w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (art. 140 ust. 3 ustawy Pzp).

W myśl art. 144 ust. 1 ustawy Pzp zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany. Terminy dotyczące zawarcia umów zostały określone w art. 94 ustawy Pzp. Zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego m.in. w terminie nie krótszym niż 10 dni od dnia przesłania informacji o wyborze oferty najkorzystniejszej jeśli zawiadomienie zostało wysłane faksem lub drogą elektroniczną (15 dni gdy w inny sposób) – w przypadku zamówień, których wartość jest równa lub przekracza tzw. progi unijne.

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju opracowało na podstawie wytycznych KE⁴⁸ dokument pn. *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenie prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE*, zwany roboczo „taryfikatorem” – został

⁴⁸ Komisja Europejska opracowała *Wytyczne do określania korekt finansowych nakładanych na wydatki ponoszone z funduszy strukturalnych w przypadku naruszenia przepisów prawa zamówień publicznych* (COCOF 07/0037/03). Kwoty i wskaźniki korekt finansowych określone zostały w tabelach i mają zastosowanie do indywidualnych przypadków wykrytych nieprawidłowości i niezgodności z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych.

dostosowany do specyfiki polskiego systemu udzielania zamówień publicznych. Określono w nim m.in. zasady i metody ustalania wysokości korekt. W przypadku najpoważniejszych naruszeń, korekty nakładane przez IZ i/lub IP II mogą osiągnąć 100% otrzymywanego dofinansowania. Nieprawidłowości będące następstwem naruszeń przepisów ustawy Pzp, które nie stanowią naruszenia prawa wspólnotowego, nie stanowią co do zasady podstawy do wymierzania korekty finansowej. Wysokość korekty powinna odpowiadać wysokości szkody. Oznacza to brak obowiązku nakładania korekt finansowych za naruszenia, które mają wyłącznie charakter formalny i nie wywołują żadnych skutków finansowych. W dniu 28 maja 2014 r. została opublikowana nowa wersja dokumentu *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE*⁴⁹. Wprowadzone w dokumencie zmiany podyktowane były koniecznością dostosowania obowiązującego na gruncie polskim dokumentu do wydanej 19 grudnia 2013 r. przez Komisję Europejską Decyzji C (2013) 9527⁵⁰, w sprawie określenia i zatwierdzenia wytycznych w sprawie korekt finansowych nakładanych przez KE na wydatki finansowane przez UE w ramach zarządzania dzielonego, w przypadku nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych. Dokument ma zastosowanie do korekt finansowych związanych z nieprawidłowościami wykrytymi po 31 maja 2014 r. Dokument dotyczy kwestii naruszeń w stosowaniu prawa unijnego w dziedzinie zamówień publicznych lub przepisów ustawy Pzp.

⁴⁹ http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/Dokumenty/pp/Lists/Prawo%20Polskie/Attachments/7/Taryfikator_instrukcja_2014.pdf,
http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/Dokumenty/pp/Lists/Prawo%20Polskie/Attachments/7/Tabela_wskaznika_2014.pdf

⁵⁰ COMMISSION DECISION of 19.12.2013 on the setting out and approval of the guidelines for determining financial corrections to be made by the Commission to expenditure financed by the Union under shared management, for non-compliance with the rules on public procurement C(2013) 9527 final.

Załącznik nr 2 – Dane o liczbie projektów i wydatkach na ich realizację zadeklarowanych do Komisji Europejskiej w ramach wybranych RPO w latach 2010-2013

RPO	Rok	Wszystkie projekty zadeklarowane do KE w latach 2010-2013			Projekty kluczowe ⁵¹ zadeklarowane do KE w latach 2010-2013			Projekty kluczowe (zadeklarowane do KE w latach 2010-2013) zrealizowane z zastosowaniem zamówień publicznych o wartości powyżej progów określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów ⁵²		
		Liczba ogółem ⁵³	Kwota (wydatki kwalifikowalne ogółem) przedstawiona przez beneficjentów do refundacji (w zł)	Kwota (wydatki kwalifikowalne ogółem) zadeklarowana do KE (w zł)	Liczba ogółem	Kwota (wydatki kwalifikowalne ogółem) przedstawiona przez beneficjentów do refundacji (w zł)	Kwota (wydatki kwalifikowalne ogółem) zadeklarowana do KE (w zł)	Liczba ogółem	Kwota (wydatki kwalifikowalne ogółem) przedstawiona przez beneficjentów do refundacji (w zł)	Kwota (wydatki kwalifikowalne ogółem) zadeklarowana do KE (w zł)
RPO województwa mazowieckiego	2010	267	1 979 625 134,42	1 978 840 338,67	19	467 663 713,97	467 575 666,46	13	301 111 118,40	301 059 874,88
	2011	415	1 219 376 068,67	1 218 333 852,25	19	1 173 137 709,70	1 172 107 087,25	16	146 816 334,18	146 816 334,18
	2012	548	1 402 838 808,67	1 401 819 962,85	32	524 666 638,11	524 666 638,11	26	497 147 620,54	497 147 620,54
	2013	102	1 483 564 375,80	1 514 723 771,18	41	501 279 458,97	499 615 468,84	32	453 177 047,20	451 513 057,07
	ogółem (2010-2013)	-	6 085 404 387,56	6 113 717 924,95	-	2 666 747 520,75	2 663 964 860,66	-	1 398 252 120,32	1 396 536 886,67
RPO województwa kujawsko-pomorskiego	2010	699	1 124 708 219,02	974 816 257,98	65	477 567 382,71	471 335 049,13	28	249 752 063,41	247 991 521,58
	2011	575	799 120 534,71	671 103 355,15	73	333 144 536,64	318 935 043,61	30	250 640 834,49	244 431 452,51
	2012	560	859 393 546,99	745 654 697,66	58	346 270 673,77	340 715 219,99	27	263 034 838,98	263 421 141,60
	2013	530	631 633 971,92	570 444 407,10	49	248 419 856,90	237 703 013,09	25	196 746 982,55	188 685 969,69
	ogółem (2010-2013)	-	3 414 856 272,64	2 962 018 717,89	-	1 405 402 450,02	1 368 688 325,82	-	960 174 719,43	944 530 085,38

⁵¹ Indywidualne projekty kluczowe stanowią przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez Instytucje Zarządzające, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.).

⁵² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1735). Poprzednio obowiązywało Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2011 r. Nr 282, poz. 1649). Poprzednio obowiązywało Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz. U. z 2009 r. Nr 224, poz. 1795).

⁵³ Nie można zsumować całkowitej liczby projektów na lata 2010-2013, ponieważ projekty mogą być wdrażane w dłuższym okresie niż jeden rok.

RPO województwa warmińsko-mazurskiego	2010	1495	1 001 723 550,66	1 011 432 199,09	134	173 602 692,68	170 577 360,68	15	32 617 975,81	32 617 975,81
	2011	1659	1 009 861 737,23	1 003 846 880,12	162	254 152 417,08	251 375 421,07	4	25 633 669,06	25 633 669,06
	2012	1414	946 287 128,14	936 911 821,56	121	172 909 950,82	169 628 872,56	7	43 653 830,64	43 653 830,64
	2013	1440	1 205 405 893,37	1 194 905 158,99	115	241 094 816,53	240 188 367,47	11	166 056 155,60	166 056 155,60
	ogółem (2010-2013)	-	4 173 278 309,40	4 147 096 059,76	-	841 759 877,11	831 770 021,78	-	267 961 631,11	267 961 631,11
RPO województwa wielkopolskiego	2010	770	1 376 069 679,65	1 375 507 664,99	17	230 601 687,09	230 601 687,09	11	195 881 366,81	195 881 366,81
	2011	1854	1 620 218 610,46	1 617 281 097,76	35	293 550 325,21	291 731 403,99	18	238 547 160,48	236 736 027,71
	2012	867	1 295 575 481,40	1 286 119 084,07	39	357 825 218,15	354 480 479,70	20	294 233 526,87	290 893 902,75
	2013	602	891 475 536,92	887 682 741,69	51	374 665 570,39	373 497 028,34	26	314 068 852,68	313 349 162,41
	ogółem (2010-2013)	-	5 183 339 308,43	5 166 590 588,51	-	1 256 642 800,84	1 250 310 599,12	-	1 042 730 906,84	1 036 860 459,68

Załącznik nr 3 – Liczba, rodzaj i kwota nieprawidłowości oraz związane z nimi kwoty korekt finansowych w zamówieniach publicznych, wykrytych w wyniku kontroli przeprowadzonych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową

Zgodnie z art. 60 lit. b rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 Instytucja Zarządzająca odpowiada za zarządzanie programami operacyjnymi i ich realizację zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansowego, a w szczególności za weryfikację, że współfinansowane towary i usługi są dostarczone oraz że wydatki zadeklarowane przez beneficjentów na operacje zostały rzeczywiście poniesione i są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi. Zgodnie z tym samym artykułem, weryfikacje na miejscu poszczególnych operacji mogą być dokonywane na podstawie badania próby.

Instytucje Zarządzające czterema RPO (dla województw: mazowieckiego, kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego) przeprowadzały działania kontrolne dotyczące swoich programów operacyjnych. Zarządy Województw pełnią funkcję Instytucji Zarządzających dla Regionalnych Programów Operacyjnych, zadania Instytucji Zarządzających wykonują Urzędy Marszałkowskie.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 rozporządzenia nr 1083/2006, państwo członkowskie może wyznaczyć jedną lub kilka instytucji pośredniczących w celu wykonania części lub całości zadań instytucji zarządzającej lub Instytucji Certyfikującej, za które instytucja zarządzająca lub instytucja certyfikująca ponoszą odpowiedzialność.

Trzy spośród czterech Instytucji Zarządzających powierzyło niektóre zadania dotyczące kontroli projektów w ramach RPO Instytucjom Pośredniczącym lub Instytucjom Pośredniczącym II stopnia (Instytucjom Wdrażającym):

1. Instytucja Zarządzająca RPO dla województwa mazowieckiego (Zarząd Województwa Mazowieckiego) powierzyła niektóre zadania dotyczące kontroli projektów Instytucji Pośredniczącej II stopnia – Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych.
2. Instytucja Zarządzająca RPO dla województwa warmińsko-mazurskiego (Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego) powierzyła niektóre zadania dotyczące kontroli projektów Instytucji Pośredniczącej – Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Niektóre zadania dotyczące kontroli projektów w ramach RPO są również realizowane przez Wydział Kontroli Urzędu Marszałkowskiego.
3. Instytucja Zarządzająca RPO dla województwa wielkopolskiego (Zarząd Województwa Wielkopolskiego) powierzyła niektóre zadania Instytucji Pośredniczącej – Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Instytucja Zarządzająca RPO dla województwa kujawsko-pomorskiego (Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego) nie powierzyła zadań dotyczących kontroli projektów innym instytucjom poza Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Procedury kontroli zamówień publicznych w projektach współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przez Instytucje Zarządzające i Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Pośredniczące II stopnia zostały opisane w tzw. podręcznikach procedur tych instytucji. Podręczniki procedur Instytucji Zarządzających zostały przyjęte decyzjami właściwych Zarządów Województw. Podręczniki procedur Instytucji Pośredniczących i Instytucji Pośredniczących II stopnia zostały przyjęte przez odpowiednie Instytucje Zarządzające.

Tabela nr 3a: Liczba, rodzaj i kwota nieprawidłowości oraz związane z nimi kwoty korekt finansowych w zamówieniach publicznych, wykrytych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące w wyniku kontroli przeprowadzonych na podstawie art. 60 lit. b) rozporządzenia nr 1083/2006 w projektach kluczowych zadeklarowanych do KE w ramach RPO w latach 2010-2013

RPO województwa mazowieckiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na dokumentach			Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na miejscu		
			Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)	Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych								
<i>A. Wybór rodzaju procedury</i>								
1	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
2	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010						
		2011				6	70 676 093,35	13 310 664,01
		2012						
		2013						
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4	2010-2013				6	70 676 093,35	13 310 664,01
<i>B. Procedura przetargowa</i>								
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielenia zamówienia	2010						
		2011						
		2012				3	4 056 835,59	202 841,78
		2013						
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielenia zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie	2010						
		2011				1	90 539 086,17	4 526 954,31
		2012						

	przedmiotu zamówienia	2013	2	3 040 952,13	131 054,16	1	15 401 333,30	3 178 561,63
9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Łącznie dla pozycji nr 5, 6, 7, 8, 9	2010-2013	2	3 040 952,13	131 054,16	5	109 997 255,06	7 908 357,72
C. Zarządzanie umową								
10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12	2010-2013						
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)								
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010						
		2011						
		2012				3	1 303 297,99	65 164,90
		2013						
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010				3	245 444,93	53 570,80
		2011						
		2012						
		2013	2	62 730,00	15 682,50			
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
24	Naruszenie zasady równego traktowania	2010						
		2011				1	309 683,66	15 484,14
		2012				2	1 003 876,42	50 193,82
		2013				9	6 295 594,59	214 812,78
	Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24	2010-2013	2	62 730,00	15 682,50	18	9 157 897,59	399 226,44

RPO województwa kujawsko-pomorskiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na dokumentach			Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na miejscu		
			Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)	Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych								
A. Wybór rodzaju procedury								
1	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013						

2	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010	2	3 473 953,57	127 001,21			
		2011	2	7 417 698,35	811 301,63	2	3 927 358,80	746 198,18
		2012						
		2013						
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4		2010-2013	4	10 891 651,92	938 302,84	2	3 927 358,80	746 198,18
<i>B. Procedura przetargowa</i>								
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu	2010	1	41 869 186,00	209 345,93			
		2011				1	1 749 250,00	56 850,63
		2012						
		2013						
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia	2010						
		2011	4	167 217 141,10	5 961 500,06			
		2012	3	46 013 450,00	1 507 530,00			
		2013	1	786 600,00	27 357,95			
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
Łącznie dla pozycji nr 5, 6, 7, 8, 9		2010-2013	9	255 886 377,10	7 705 733,84	1	1 749 250,00	56 860,63
<i>C. Zarządzanie umową</i>								
10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych	2010						
		2011						
		2012						
		2013						

	Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12	2010-2013						
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)								
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010	1	253 957,01	8 245,98			
		2011	2	15 169 733,43	648 286,35	1	4 671 763,41	151 808,95
		2012	1	4 371 597,74	131 147,93			
		2013	3	4 661 893,61	151 418,66			
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010	1	770 704,50	96 280,26	1	185 074,00	24 059,62
		2011						
		2012						
		2013						
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010						
		2011	15	5 112 103,92	137 033,09	5	914 870,39	37 917,72
		2012	8	14 875 710,89	341 925,76	1	297 924,00	4 760,83
		2013						
24	Naruszenie zasady równego traktowania	2010						
		2011	9	10 794 408,43	359 863,32	4	967 329,02	26 791,31
		2012	5	998 407,32	30 518,81	1	53 436,00	26 718,00
		2013	3	260 792,03	8 783,98			
	Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24	2010-2013	48	57 269 308,88	1 913 504,14	13	7 090 396,82	272 056,43

RPO województwa warmińsko-mazurskiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na dokumentach			Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na miejscu		
			Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)	Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych								
<i>A. Wybór rodzaju procedury</i>								
1	Nieprzebranie procedur dotyczących ogłoszeń	2010						
		2011				3	147 500,00	29 500,00
		2012				9	506 909,90	139 173,26
		2013						
2	Nieprzebranie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010						
		2011						
		2012				22	9 930 214,71	1 484 875,11
		2013				15	3 455 526,80	163 777,34
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4	2010-2013				49	14 040 151,41	1 817 325,71
<i>B. Procedura przetargowa</i>								
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu	2010						
		2011				4	6 008 258,86	298 733,91
		2012				1	9 760,00	354,12
		2013						
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia	2010						
		2011				7	21 392 952,85	839 708,72
		2012						
		2013				3	476 763,88	22 640,60
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej	2010						
		2011						
		2012				36	23 110 131,69	943 484,35
		2013				44	3 200 410,80	149 565,83
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia	2010						
		2011	1	12 629 412,73	536 750,04			
		2012						
		2013						
9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Total of 5, 6, 7, 8, 9	2010-2013	1	12 629 412,73	536 750,04	95	54 198 278,08	2 254 487,53

C. Zarządzanie umową

10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych.	2010						
		2011				9	12 353 953,71	269 191,58
		2012	2	239 925,20	9 043,98	12	8 183 706,24	229 073,53
		2013				2	223 238,48	16 687,20
	Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12	2010-2013	2	239 925,20	9 043,98	23	20 760 898,43	514 952,31
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)								
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010						
		2011				1	351 791,88	14 071,68
		2012	2	4 839 364,30	604 920,54	1	5 734,00	953,28
		2013				4	162 978,68	10 068,25
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010						
		2011						
		2012				5	24 224,48	21 260,48
		2013						
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010						
		2011	2	7 062 119,00	299 045,43			
		2012						
		2013				1	369,00	295,20
24	Naruszenie zasady równego traktowania.	2010						
		2011	2	2 898 712,32	70 974,97	5	2 223 684,56	48 761,02
		2012				12	124 924,00	25 917,40
		2013				6	76 560,00	17 999,26
	Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24	2010-2013	6	14 800 195,62	974 940,94	35	2 970 266,60	139 326,57

RPO województwa wielkopolskiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na dokumentach			Nieprawidłowości wykryte podczas kontroli na miejscu		
			Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)	Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych								
<i>A. Wybór rodzaju procedury</i>								
1	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013				1	10 222 365,03	315 206,62
2	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4	2010-2013				1	10 222 365,03	315 206,62
<i>B. Procedura przetargowa</i>								
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu	2010						
		2011				5	37 450 101,96	450 271,31
		2012						
		2013						
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej	2010						
		2011						
		2012				1	1 371 516,85	44 169,70
		2013						
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia	2010						
		2011						
		2012				1	6 124 649,19	229 674,35
		2013						
9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Łącznie dla pozycji nr 5, 6, 7, 8, 9	2010-2013				7	44 946 268,00	724 115,36

C. Zarządzanie umową

10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
	Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12	2010-2013						
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)								
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010						
		2011						
		2012						
		2013				1	39 999,99	4 929,60
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń	2010						
		2011						
		2012						
		2013				1	438 524,60	67 609,53
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010						
		2011						
		2012						
		2013						
24	Naruszenie zasady równego traktowania.	2010						
		2011				3	1 079 086,46	40 193,14
		2012				5	11 106 087,27	349 149,64
		2013	1	2 066 431,09	204 576,68	6	10 583 335,39	457 767,35
	Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24	2010-2013	1	2 066 431,09	204 576,68	16	23 247 033,71	919 649,26

Zgodnie z art. 62 ust. 1 rozporządzenia nr 1083/2006 Instytucja Audytowa programu operacyjnego odpowiada w szczególności za zapewnienie prowadzenia audytów w celu weryfikacji skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli programu operacyjnego i za zapewnienie prowadzenia audytów operacji (projektów) na podstawie stosownej próby w celu weryfikacji zadeklarowanych wydatków.

Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów pełni funkcję Instytucji Audytowej dla programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych wdrażanych w Polsce. Zadania Instytucji Audytowej wykonuje Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej w Ministerstwie Finansów i 16 Urzędów Kontroli Skarbowej w województwach.

Tabela nr 3b: Liczba, rodzaj i kwota nieprawidłowości oraz związane z nimi kwoty korekt finansowych w zamówieniach publicznych, wykrytych przez Instytucję Audytową w projektach zadeklarowanych do KE w ramach RPO w latach 2010-2013

RPO województwa mazowieckiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte przez Instytucję Audytową		
			liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych					
<i>A. Wybór rodzaju procedury</i>					
1	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
2	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub braku nieprzewidzianych okoliczności wymagających dodatkowych robót budowlanych i usług lub dostaw.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4		2010-2013			
<i>B. Procedura przetargowa</i>					
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu.	2010	2	14 005 900,00	703 395,00
		2011	4	48 146 216,32	2 407 310,81
		2012			
		2013			
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	2010	3*	16 807 300,00	840 365,00
		2011	3*	3 013 594,52	150 679,73
		2012	1	102 562,36	10 256,24
		2013			
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia.	2010			
		2011			
		2012			

9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 5, 6, 7, 8, 9		2010-2013	13	82 075 573,20	4 112 006,78
C. Zarządzanie umową					
10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12		2010-2013			
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)					
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub w przypadku dodatkowych robót budowlanych lub usług wynikających z nieprzewidzianych okoliczności.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010			
		2011	1	185 281,20	9 264,06
		2012			
		2013			
24	Naruszenie zasady równego traktowania.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24		2010-2013	1	185 281,20	9 264,06

* W tym punkcie ujęto przypadek naruszenia zasad zamówień publicznych, jednak w kolumnach obok nie policzono kwot wydatku i korekty z uwagi na wykazanie tych kwot w innym punkcie niniejszej tabeli. Kwoty korekt nie podlegają sumowaniu – zgodnie z zasadami, stosuje się jedynie najwyższą, dopuszczalną wartość korekty.

RPO województwa kujawsko-pomorskiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte przez Instytucję Audytową		
			Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych					
<i>A. Wybór rodzaju procedury</i>					
1	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
2	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010			
		2011			
		2012			
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej	2010			
		2011			

	potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub braku nieprzewidzianych okoliczności wymagających dodatkowych robót budowlanych i usług lub dostaw.	2012			
		2013			
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
	Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4	2010-2013			
B. Procedura przetargowa					
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	2010	1	2 282 624,00	114 131,20
		2011	4	26 696 236,80	1 338 109,84
		2012			
		2013			
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia.	2010			
		2011			
		2012			
9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
	Łącznie dla pozycji nr 5, 6, 7, 8, 9	2010-2013	5	28 978 860,80	1 452 241,04
C. Zarządzanie umową					
10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych.	2010			
		2011	1	5 607 423,00	280 371,15
		2012			
		2013			
	Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12	2010-2013	1	5 607 423,00	280 371,15
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)					
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010			
		2011	1	73 198,08	18 299,52
		2012			
		2013			
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub w przypadku dodatkowych robót budowlanych lub usług wynikających z nieprzewidzianych okoliczności.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010	3	63 470,60	3 173,53
		2011	1	25 620,00	1 281,00
		2012	1	5 462 883,00	273 144,15
		2013			
24	Naruszenie zasady równego traktowania.	2010	1	1 172 784,60	58 639,23
		2011	1	70 099,80	3 504,99
		2012	2	74 414,07	2 328,35
		2013			
	Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24	2010-2013	10	6 942 470,15	360 370,77

RPO województwa warmińsko-mazurskiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte przez Instytucję Audytową		
			Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych					
<i>A. Wybór rodzaju procedury</i>					
1	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
2	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub braku nieprzewidzianych okoliczności wymagających dodatkowych robót budowlanych i usług lub dostaw.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4		2010-2013			
<i>B. Procedura przetargowa</i>					
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	2010	1	81 982,60	4 099,13
		2011			
		2012			
		2013			
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielenia zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 5, 6, 7, 8, 9		2010-2013	1	81 982,60	4 099,13
<i>C. Zarządzanie umową</i>					
10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			

Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12		2010-2013			
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)					
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010	3*	535 300,00	26 765,00
		2011	1*	-	-
		2012	1	19 353,00	4 838,25
		2013			
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub w przypadku dodatkowych robót budowlanych lub usług wynikających z nieprzewidzianych okoliczności.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010	10	8 828 890,78	441 444,54
		2011	2*	24 847,60	1 242,38
		2012			
		2013			
24	Naruszenie zasady równego traktowania.	2010	1	19 215,00	960,75
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24		2010-2013	18	9 427 606,38	475 250,92

* W tym punkcie ujęto przypadek naruszenia zasad zamówień publicznych, jednak w kolumnach obok nie policzono kwot wydatku i korekty z uwagi na wykazanie tych kwot w innym punkcie niniejszej tabeli. Kwoty korekt nie podlegają sumowaniu – zgodnie z zasadami, stosuje się jedynie najwyższą, dopuszczalną wartość korekty.

RPO województwa wielkopolskiego

	Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Rok	Nieprawidłowości wykryte przez Instytucję Audytową		
			Liczba	Kwota wydatku, którego dotyczyła nieprawidłowość (w zł)	Kwota korekty finansowej (w zł)
Umowy zawarte zgodnie z dyrektywami UE dotyczącymi zamówień publicznych					
<i>A. Wybór rodzaju procedury</i>					
1	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
2	Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
3	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub braku nieprzewidzianych okoliczności wymagających dodatkowych robót budowlanych i usług lub dostaw.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
4	Dodatkowe roboty budowlane lub usługi, powyżej limitu określonego w dyrektywach, wykonywane w nieprzewidzianych okolicznościach.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 1, 2, 3, 4		2010-2013			
<i>B. Procedura przetargowa</i>					
5	Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu.	2010			
		2011			
		2012			
		2013	1	1 355 209,50	40 656,29
6	Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	2010			
		2011	1	30 033,53	1 501,68
		2012			

		2013	1	50 514,23	12 628,56
7	Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
8	Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia.	2010			
		2011			
		2012			
9	Negocjacje w trakcie procedury przetargowej.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 5, 6, 7, 8, 9		2010-2013	3	1 435 757,26	54 786,53
C. Zarządzanie umową					
10	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy bez proporcjonalnego zmniejszenia wartości umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
11	Zmniejszenie rzeczywistego przedmiotu umowy wraz z proporcjonalnym zmniejszeniem wartości już zrealizowanej umowy	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
12	Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych.	2010			
		2011			
		2012			
Łącznie dla pozycji nr 10, 11, 12		2010-2013			
Umowy nieobjęte lub częściowo objęte dyrektywami wspólnotowymi w sprawie zamówień publicznych (poniżej progów)					
21	Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
22	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby wynikającej z nieprzewidzianych zdarzeń lub w przypadku dodatkowych robót budowlanych lub usług wynikających z nieprzewidzianych okoliczności.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
23	Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
24	Naruszenie zasady równego traktowania.	2010			
		2011			
		2012			
		2013			
Łącznie dla pozycji nr 21, 22, 23, 24		2010-2013			

Załącznik nr 4 – Rodzaje nieprawidłowości wykrytych w wybranych RPO przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące oraz Instytucję Audytową oraz przyczyny tych nieprawidłowości

RPO województwa mazowieckiego

Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Opis nieprawidłowości	Przez kogo dana nieprawidłowość została wykryta?	Jaki przepis został naruszony?			Korekta finansowa (kwota/procent)	Przyczyny nieprawidłowości ⁵⁴	Uwagi
			Prawo UE	Prawo krajowe	Wytyczne IZ			
2. Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	Zamawiający zaniżył wartość zamówienia na skutek czego zamieścił ogłoszenie o zamówieniu w BZP a nie w DzUUE.	IP II ⁵⁵		art. 40 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych		25%	Błąd popełniony umyślnie	Wartość umowy przekracza próg unijny, kwota korekty finansowej 4 232 tys. zł.
6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	Zamawiający nieprecyzyjnie sformułował warunek udziału w postępowaniu wykazania się dostawą odpowiadającą swoim rodzajem i wartością przedmiotowi zamówienia	IP II		art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		5%	Brak wiedzy, "błąd ludzki"	Wartość umowy przekracza próg unijny, kwota korekty finansowej 1 043 tys. zł.
8. Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia.	Zamawiający opisał przedmiot zamówienia za pomocą znaków towarowych	IP II		art. 29 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych		5%	Brak wiedzy	Wartość umowy przekracza próg unijny, kwota korekty finansowej 4 527 tys. zł
21. Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	Zamawiający zażądał od wykonawców dokumentu, bez określenia warunku udziału w postępowaniu, którego spełnienie dokument ten miałby potwierdzić.	IP II		art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		2%	Brak wiedzy, trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego, kwota korekty finansowej 9 tys. zł.
22. Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji	Zamawiający w sposób nieuprawniony udzielił zamówienia w trybie z wolnej ręki.	IP II		art. 67 ustawy Prawo zamówień publicznych		25%	Brak wiedzy, trudności w interpretacji	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego, kwota korekty finansowej 23 tys. zł.

⁵⁴ - brak wiedzy,
- trudności w interpretacji przepisów,
- błąd popełniony umyślnie,
- złożoność zasad,
- "błąd ludzki",
- inne przyczyny

⁵⁵ Instytucja Zarządzająca (Zarząd Województwa Mazowieckiego) powierzyła to zadanie Instytucji Pośredniczącej II Stopnia (Mazowieckiej Jednostce Wdrażania Programów Unijnych).

braku pilnej potrzeby							przepisów	
24. Naruszenie zasady równego traktowania.	Żądanie dokumentów, które nie są niezbędne do przeprowadzenia postępowania.	IP II		art. 25 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		5%	Brak wiedzy, trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego, kwota korekty finansowej 22 tys. zł.
5. Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu.	Zamawiający dokonał modyfikacji SIWZ i przedłużył termin składania ofert bez publikacji stosownej informacji w DzUUE.	IA		art. 40 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych		1 052 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny
6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	Zamawiający zawarł dyskryminujące warunki udziału dotyczące posiadania przez oferentów świadectwa zgodności wydatnego przez PKP Przewozy Regionalne Sp. z o.o.	IA		art. 7 ustawy Prawo zamówień publicznych		840 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny
23. Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	Beneficjent określił warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewniał równego traktowania wykonawców poprzez postawienia warunku dotyczącego doświadczenia w brzmieniu "Wykonawca wykonał w ostatnich trzech latach przed dniem wszczęcia postępowania, a jeżeli okres działalności jest krótszy w tym okresie min. Jednej dostawy odpowiadającej swoim rodzajem i wartością przedmiotowi zamówienia".	IA		art. 7 ustawy Prawo zamówień publicznych		9 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego

RPO województwa kujawsko-pomorskiego

Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Opis nieprawidłowości	Przez kogo dana nieprawidłowość została wykryta?	Jaki przepis prawa został naruszony?			Korekta finansowa (kwota/procent)	Przyczyny nieprawidłowości ⁵⁶	Uwagi
			Prawo UE	Prawo krajowe	Wytyczne IZ			
2. Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	Beneficjent oszacował wartość zamówienia odrębnie dla każdego z postępowań na wykonanie dokumentacji dotyczącej wybudowania dróg rowerowych, a co za tym idzie zastosował przepisy właściwe dla procedury krajowej. Beneficjent powinien był zsumować wartości wszystkich zamówień objętych postępowaniami i zastosować przepisy właściwe dla procedury unijnej.	IZ		Art. 32 ust. 2, art. 40 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych		25%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny.
6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	Zamawiający ograniczył dostęp do zamówienia poprzez sformułowanie zbyt restrykcyjnego warunku wiedzy i doświadczenia	IZ		Art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych		5%	Brak wiedzy	Wartość umowy przekracza próg unijny.
7. Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej.	Zamawiający wybrał najkorzystniejszą ofertę, która zawierała dokument, który utracił ważność przed dniem otwarcia ofert. Zamawiający miał obowiązek przed podpisaniem umowy wezwać wykonawcę do uzupełnienia wymaganego dokumentu, której to czynności zamawiający zaniechał.	IZ		Art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych		5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny.
21. Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	Zamawiający przeprowadził cztery postępowania. Z uwagi na ich wartość zamawiający obowiązany był traktować wszystkie te zamówienia jako jedno, ich wartość powinna być zsumowana, i zastosować przepisy ustawy Pzp, w tym zamieścić ogłoszenie o ww. zamówieniach w BZP.	IZ		Art. 32 ust. 2, art. 40 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych		25%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.
23. Zastosowanie	Zamawiający wybrał najkorzystniejszą ofertę, która zawierała dokument, który utracił	IZ		Art. 26 ust. 3 ustawy		5%	Trudności	Wartość umowy nie przekracza

⁵⁶ - brak wiedzy,
- trudności w interpretacji przepisów,
- błąd popełniony umyślnie,
- złożoność zasad,
- "błąd ludzki",
- inne przyczyny

niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	ważność przed dniem otwarcia ofert. Zamawiający miał obowiązek przed podpisaniem umowy wezwać wykonawcę do uzupełnienia wymaganego dokumentu, której to czynności zamawiający zaniechał.			Prawo zamówień publicznych			w interpretacji przepisów	progu unijnego.
24. Naruszenie zasady równego traktowania.	Stwierdzono niezgodność treści ogłoszenia o zamówieniu opublikowanych w BZP z treścią ogłoszenia opublikowanego na stronie internetowej Zamawiającego i SIWZ w zakresie terminu wykonania zamówienia.	IZ		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.
6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	Zamawiający zawarł w dokumentacji przetargowej zapisy, z których wynika, że niektóre warunki uczestnictwa w przetargu powinny zostać spełnione w określonym zakresie przez poszczególnych członków konsorcjum.	IA		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		565 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny.
12. Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych.	Zamawiający dokonał zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonał wyboru wykonawcy (przedłużył termin realizacji umowy), nie przewidując możliwości takich zmian w ogłoszeniu o zamówieniu oraz SIWZ.	IA		Art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych		280 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny.
21. Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	Zamawiający w okresie jednego roku dokonał zakupu kilku opracowań projektów budowlanych. W toku czynności Audytowych stwierdzono, że w przypadku ww. zamówień występuje tożsamość czasowa i przedmiotowa, a zamówienia mogły zostać wykonane przez jednego wykonawcę.	IA		Art. 32 ust. 1 i 2 ustawy Prawo zamówień publicznych		18 tys. zł 25%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.
23. Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	Zamawiający zażądał od wykonawców udokumentowania, że wykonali dwie usługi audytu projektów współfinansowanych ze środków UE.	IA		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		poniżej 1 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.
24. Naruszenie zasady równego traktowania	Zamawiający dokonał zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonał wyboru wykonawcy (przedłużył termin realizacji umowy), nie przewidując możliwości takich zmian w ogłoszeniu o zamówieniu oraz SIWZ.	IA		Art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych		4 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.

RPO województwa warmińsko-mazurskiego

Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Opis nieprawidłowości	Przez kogo dana nieprawidłowość została wykryta?	Jaki przepis został naruszony?			Korekta finansowa (kwota/procent)	Przyczyny nieprawidłowo ści ⁵⁷	Uwagi
			Prawo UE	Prawo krajowe	Wytyczne IZ			
1. Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	W związku z podziałem zamówienia i przyjęciem progów i wymagań dla zamówienia o niższej wartości zamawiający nie opublikował ogłoszenia w BZP oraz dokonał wyboru wykonawcy z pominięciem Pzp.	IP		Art. 32 ust. 4 i art. 4a ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych – stan obowiązujący na dzień wszczęcia postępowania		7 tys. zł	Brak wiedzy, trudności w interpretacji przepisów	
2. Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń (ale upublicznione w pewnym stopniu)	W odpowiedzi na złożone prośby o wyjaśnienie wątpliwości w stosunku do treści ogłoszenia o zamówieniu, zamawiający złożył wyjaśnienia z równoczesną zmianą sposobu oceny spełnienia warunków udziału w postępowaniu poprzez wykreślenie części zapisu. Zamawiający nie dokonał zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu i nie przesłał jej do DzUUE. Zamawiający również nie zamieścił zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu w swojej siedzibie oraz na stronie internetowej. Ponadto zamawiający nie zmienił terminu składania ofert.	Departament Kontroli Urzędu Marszałkowskiego		Art. 12 w związku z art. 12a ustawy Prawo zamówień publicznych – stan obowiązujący na dzień wszczęcia postępowania	Tab. 1 poz. 15 taryfikatora	1 352 tys. zł	Brak wiedzy, trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny.
5. Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu.	Brak warunków udziału w postępowaniu w ogłoszeniu umieszczonym na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń.	IP		Art. 41.1 w związku z art. 40 ust. 6 i art. 7.1 ustawy Prawo zamówień publicznych		poniżej 1 tys. zł	Brak wiedzy	
6. Zastosowanie	Nieuprawnione ograniczenie	IP		Art. 36 ust. 5 ustawy		295 tys. zł	Brak wiedzy,	

⁵⁷ - brak wiedzy,
- trudności w interpretacji przepisów,
- błąd popełniony umyślnie,
- złożoność zasad,
- "błąd ludzki",
- inne przyczyny

sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	podwykonawstwa.			Prawo zamówień publicznych			trudności w interpretacji przepisów	
7. Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej	W zakresie spełnienia warunku udziału w postępowaniu dotyczącym zdolności ekonomicznej i finansowej zamawiający zapisał, że wykonawca musi wykazać posiadanie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej o wartości nie mniejszej niż 600 tys. zł. Ponadto wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia muszą wykazać, że warunek ten spełnia każdy z wykonawców. Zamawiający określił warunki udziału w postępowaniu w zakresie dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia w sposób nieprecyzyjny i budzący wątpliwości co do ich interpretacji, co mogło utrudniać uczciwą konkurencję.	Departament Kontroli Urzędu Marszałkowskiego		Art. 7 ust. 1 w związku z art. 23 ustawy Prawo zamówień publicznych Art. 7 ust.1 w związku z art. 22, 23, 25 ustawy Prawo zamówień publicznych	Tab. 1 poz. 15 taryfikatora	61 tys. zł	Brak wiedzy, trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy przekracza próg unijny.
12. Nieprawidłowe zastosowanie niektórych elementów pomocniczych.	Zmiana terminu wykonania umowy zawartej z wykonawcą.	IP		Art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych		190 tys. zł	Brak wiedzy	
21. Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	Niezachowanie zasad konkurencyjności.	IP			Tab. 1 poz. 2 taryfikatora	poniżej 1 tys. zł	Trudności w interpretacji przepisów	
22. Zamówienie udzielone z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby	Beneficjent nie posiada dokumentacji z postępowania potwierdzającej, że: - wyboru wykonawców dokonano w oparciu o najbardziej korzystną ekonomicznie i jakościowo ofertę; - przestrzegano przy wyborze wykonawcy i wydatkowaniu środków zasad przejrzystości, jawności i ochrony uczciwej konkurencji oraz równości szans; - dołożono wszelkich starań w celu uniknięcia konfliktu interesów rozumianego jako brak bezstronności i obiektywności przy wyłanianiu wykonawcy.	IP			§12.9.5 umowy o dofinansowanie	7 tys. zł	Trudności w interpretacji przepisów	
22. Zamówienie udzielone	Zamówienie udzielone z pominięciem trybu	Departament		Art. 66 pkt 1 i 2, art. 68,	Tab. 2 poz. 5	12 tys. zł	Brak wiedzy,	

z pominięciem trybu konkurencyjnego w sytuacji braku pilnej potrzeby	konkurencyjnego – zamówienie z wolnej ręki.	Kontroli Urzędu Marszałkowskiego		art. 96, art. 9 ust.1, art. 11 pkt 1 ppkt 1, art. 12 pkt 1,3 ppkt 1, art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych	taryfikatora		"błąd ludzki"	
23. Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	Udzielenie zamówienia dla wykonawcy powiązanego organizacyjnie z beneficjentem.	IP			Tab. 1 poz. 1 taryfikatora	poniżej 1 tys. zł	Trudności w interpretacji przepisów	
8. Niewystarczające lub dyskryminujące sformułowanie przedmiotu zamówienia.	Wskazanie znaków towarowych w opisie przedmiotu zamówienia.	IZ		Art. 29 ust. 2 w związku z art. 7 ust.1 ustawy Prawo zamówień publicznych		537 tys. zł 5%	Brak wiedzy, "błąd ludzki"	Wartość umowy przekracza próg unijny.
24. Naruszenie zasady równego traktowania.	Warunek posiadania wiedzy i doświadczenia zawodowego ograniczający krąg potencjalnych wykonawców. Opis przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie znaków towarowych.	IZ		Art. 29.2 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych Art. 22.2 w związku z art. 7 ust.1 ustawy Prawo zamówień publicznych		71 tys. zł 5%	Brak wiedzy, złożoność zasad	
24. Naruszenie zasady równego traktowania.	- brak informacji w ogłoszeniu o zamówieniu o dokumentach, jakie ma złożyć podmiot zagranicznym, a co za tym idzie nierówne traktowanie wykonawców; - nieupublicznienie zmiany treści SIWZ oraz niedokonanie zmiany ogłoszenia o zamówieniu, a co za tym idzie działanie w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję oraz nie zapewnia równego traktowania wykonawców.	Departament Kontroli Urzędu Marszałkowskiego		Art. 7 ustawy Prawo zamówień publicznych Art. 7 ust. 1 w związku z art. 38 ust. 4 i 4a pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych	Tab. 1 poz. 15 taryfikatora	9 tys. zł	Brak wiedzy, "błąd ludzki"	
6. Zastosowanie sprzecznych z prawem kryteriów udzielania zamówienia.	Zamawiający zawarł w SIWZ wymóg dysponowania przez wykonawcę osobami będącymi członkami polskich izb samorządu zawodowego, podczas gdy w świetle prawa krajowego nie istniała możliwość automatycznej rejestracji tymczasowej albo członkostwa pro forma w organizacji lub instytucja zawodowej przewidziana przepisami	IA		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		4 tys. zł 5%	Nieodpowiednie wdrożenie na szczebli krajowym dyrektywy 2005/36/WE PE i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie	Wartość umowy przekracza próg unijny.

	wspólnotowymi.						uznawania kwalifikacji zawodowych do prawa krajowego.	
21. Nieprzestrzeganie w odpowiednim stopniu zasad jawności i przejrzystości	Beneficjent zmienił istotne element ogłoszenia o zamówieniu (przedłużono termin na składanie ofert o 3 dni) nie publikując sprostowania w BZP.	IA		Art. 38 ust. 4a ustawy Prawo zamówień publicznych		1 tys. zł 25%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.
23. Zastosowanie niezgodnych z prawem kryteriów wyboru i/lub udzielania zamówienia	Zamawiający zawarł w dokumentacji przetargowej zapisy, z których wynika, że niektóre warunki uczestnictwa w przetargu powinny zostać spełnione w określonym zakresie przez poszczególnych członków konsorcjum.	IA		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		1 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.
24. Naruszenie zasady równego traktowania.	Beneficjent w SIWZ zawarł wymóg posiadania wpisu do właściwego rejestru w zakresie zgodnym z przedmiotem zamówienia, podczas gdy sprawowanie usług zarządzania i nadzorowania inwestycjami nie wymaga posiadania takiego wpisu.	IA		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		1 tys. zł 5%	Trudności w interpretacji przepisów	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.

RPO województwa wielkopolskiego

Rodzaj nieprawidłowości (według kategorii określonych w wytycznych KE)	Opis nieprawidłowości	Przez kogo dana nieprawidłowość została wykryta?	Jaki przepis prawa został naruszony?			Korekta finansowa (kwota/procent)	Przyczyny nieprawidłowości ⁵⁸	Uwagi
			Prawo UE	Prawo krajowe	Wytyczne IZ			
1. Nieprzestrzeganie procedur dotyczących ogłoszeń	Modyfikacja treści SIWZ prowadząca do konieczności zmiany ogłoszenia o zamówieniu bez przekazania ogłoszenia o zmianie ogłoszenia do DzUUE.	IP		Art. 38 ust. 4a ustawy Prawo zamówień publicznych		315 tys. zł 5%	"błąd ludzki"	
7. Sprzeczne z prawem kryteria wyboru i/lub udzielania zamówienia, zawarte w procedurze przetargowej.	Ustalenie warunków udziału w postępowaniu niewspółmierne do przedmiotu zamówienia.	IP		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		44 tys. zł	Brak wiedzy	
24. Naruszenie zasady równego traktowania.	Postawienie dla wykonawców mających siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium RP innych wymagań co do składanych dokumentów niż dla wykonawców z terenu RP.	IZ		Art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		6 tys. zł	"błąd ludzki"	Wartość umowy nie przekracza progu unijnego.
5. Brak informacji o wszystkich kryteriach wyboru i udzielenia zamówienia w dokumentacji przetargowej lub w ogłoszeniu o przetargu.	Zamawiający zmienił istotne element ogłoszenia o zamówieniu (przedłużył termin składania ofert o 3 dni) bez publikacji w DzUUE zmiany ogłoszenia o zamówieniu.	IA		Art. 38 ust. 6 ustawy Prawo zamówień publicznych		10 TEUR 3%	difficulties in interpretation of rules	Wartość umowy przekracza próg unijny.
9. Negocjacje w trakcie procedury przetargowej	Zamawiający zawarł niewystarczający opis przedmiotu zamówienia oraz dokonał zmian postanowień umowy w stosunku do oferty.	IA		Art. 29 ust. 1 oraz art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych		3 TEUR 25%	difficulties in interpretation of rules	The value of the contract exceeds the EU threshold.

⁵⁸ - brak wiedzy,
- trudności w interpretacji przepisów,
- błąd popełniony umyślnie,
- złożoność zasad,
- "błąd ludzki",
- inne przyczyny

Załącznik nr 5 – Wykaz podstawowych aktów prawnych dotyczących kontrolowanej tematyki

Prawo Unii Europejskiej:

1. Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) Nr 1260/1999 (Dz. U. L 210 z 31.7.2006 r., s. 25 ze zm.).
2. Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonywania Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności oraz rozporządzenia (WE) Nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Dz. U. L 371 z 27.12.2006 r., s. 1 ze zm.).
3. Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (tzw. dyrektywa klasyczna) (Dz. U. L 134 z 30.4.2004 r., s. 114 ze zm.).

Prawo krajowe:

4. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r. poz. 1649 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 168).
8. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1735).
9. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej uchylone z dniem 1 stycznia 2014 r. (Dz. U. Nr 282, poz. 1649).
10. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej uchylone z dniem 1 stycznia 2014 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 1735).
11. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (Dz. U. Nr 224, poz. 1795).
12. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. z 2013 r., poz. 231).
13. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy oraz forma, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. Nr 226, poz. 1817).

14. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1692).
15. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia z dnia 16 grudnia 2011 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. Nr 282, poz. 1650).
16. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. Nr 224, poz. 1796).

Załącznik nr 6 – Wykaz jednostek, w których przeprowadzono kontrolę wraz z osobami odpowiedzialnymi i jednostkami organizacyjnymi NIK, które przeprowadziły czynności kontrolne

Lp.	Jednostki, w których przeprowadzono kontrole	Osoby odpowiedzialne za kontrolowaną działalność		Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	
1.	Urząd Gminy Szydłowiec	Artur Ludew	Burmistrz Szydłowca	Departament Administracji Publicznej
2.	Urząd Gminy Nieporęt	Sławomir Maciej Mazur	Wójt Gminy Nieporęt	
3.	Urząd Gminy Wiskitki	Franciszek Miostowski	Wójt Gminy Wiskitki	
4.	Urząd Miasta Elk	Tomasz Andrukiewicz	Prezydent Miasta Elku	Delegatura NIK w Olsztynie
5.	Urząd Miejski w Węgorzewie	Krzysztof Piwowarczyk	Burmistrz Węgorzewa	
6.	Urząd Gminy Iława	Krzysztof Hermaciński	Wójt Gminy Iława	
7.	Urząd Miejski w Pasłęku	Wiesław Grzegorz Śniecikowski	Burmistrz Pasłęka	
8.	Urząd Miasta Chełmno	Mariusz Kędziński	Burmistrz Miasta Chełmna	Delegatura NIK w Bydgoszczy
9.	Urząd Miasta Inowrocławia	Ryszard Brejza	Prezydent Miasta Inowrocławia	
10.	Urząd Miasta i Gminy w Nakle nad Notecią	Sławomir Napierała	Burmistrz Miasta i Gminy Nakło nad Notecią	
11.	Urząd Miejski w Grudziądzu	Robert Malinowski	Prezydent Grudziądza	
12.	Urząd Miasta Piły	Piotr Głowski	Prezydent Miasta Piły	Delegatura NIK w Poznaniu
13.	Urząd Gminy Lubasz	Marcin Filoda	Wójt Gminy Lubasz	
14.	Urząd Gminy i Miasta Krajenka	Stefan Adam Kitela	Burmistrz Gminy i Miasta Krajenka	
15.	Urząd Miasta w Ostrowie Wielkopolskim	Beata Klimek	Prezydent Miasta Ostrowa Wielkopolskiego	

Załącznik nr 7 – Wykaz zamówień publicznych objętych kontrolą NIK

RPO	Beneficjent / Zamawiający	Miejsce realizacji	Tytuł projektu	Wartość projektu (w mln zł)	W tym z budżetu UE (w mln zł)	Przedmiot zamówienia	Tryb zamówienia	Data zawarcia umowy	Wartość zamówienia (w mln zł)
RPO Woj. Mazowieckiego	Gmina Szydłowiec Rynek Wielki 1 26-500 Szydłowiec	Gmina Szydłowiec	Odnowa zabytkowych obiektów i przestrzeni publicznej w Szydłowcu poprawa funkcjonalności i dostępności infrastruktury kulturalnej i turystycznej dla mieszkańców Mazowsza	29,9	25,9	Remont budynku Zamku w Szydłowcu i zagospodarowanie parku Radziwiłłowskiego i wyspy zamkowej w Szydłowcu	Przetarg nieograniczony	29.04.2013 (zad. 1) 06.05.2013 (zad. 2)	8,7
	Gmina Miasto Płock Stary Rynek 1 09-400 Płock	L.O. im. Marsz. St. Małachowskiego Ul. Małachowskiego 1 09-400 Płock	Rewitalizacja zabytkowych budynków dawnego kolegium i dawnej kolegiaty Św. Michała	29,9	25,2	Rewitalizacja zabytkowych budynków dawnego kolegium i dawnej kolegiaty Św. Michała	Przetarg nieograniczony	04.09.2012	18,4
	Gmina Nieporęt Pl. Wolności 1 05-126 Nieporęt	Miejscowości Białobrzegi i Rynia	Dokończenie budowy ochronnego systemu kanalizacyjnego Zalewu Zegrzyńskiego na terenach gminy Nieporęt i Serock – wchodzących w skład Aglomeracji Serock, w celu przeciwdziałania degradacji krajobrazu i środowiska przyrodniczego na Mazowszu	41,9	27,5	Budowa kanalizacji sanitarnej na odcinku Białobrzegi – Rynia	Przetarg nieograniczony	21.10.2013	8,6
	Gmina Wiskitki Ul. Kościuszki 1 96-315 Wiskitki	Gmina Wiskitki	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Wiskitki oraz budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Guzów	51,6	25,9	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Starowiskitki Parcel, Cyganka przy drodze krajowej, Morgi Wiskitki gm. Wiskitki Etap II cz. 1	Przetarg nieograniczony	26.06.2013	11,6

RPO	Beneficjent / Zamawiający	Miejsce realizacji	Tytuł projektu	Wartość projektu (w mln zł)	W tym z budżetu UE (w mln zł)	Przedmiot zamówienia	Tryb zamówienia	Data zawarcia umowy	Wartość zamówienia (w mln zł)
RPO Warmia i Mazury	Gmina Miasto Elk Ul. Piłsudskiego 4 19-300 Elk	Gmina Miasto Elk	Rozbudowa Techno-Parku w Elku	11,6	4,5	Budowa budynków w Miejskiej Strefie Rozwoju Techno-Parku w Elku – Etap I	Przetarg nieograniczony	04.01.2011	10,1
	Gmina Pasłęk Pl. Św. Wojciecha 5 14-400 Pasłęk	Gmina Pasłęk	Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego Starego Miasta w Pasłęku	4,1	3,5	Poprawa funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego Starego Miasta w Pasłęku	Przetarg nieograniczony	19.04.2010	4,0
	Gmina Iława Ul. Andersa 2A 14-200 Iława	Gmina Iława	Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Iława	3,4	2,6	Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Iława	Przetarg nieograniczony	09.08.2011	3,6
	Gmina Węgorzewo Ul. Zamkowa 3 11-600 Węgorzewo	Gmina Węgorzewo	Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Węgorzewo	2,6	1,6	Budowa ekologicznych mini przystani żeglarskich wraz z systemami odbioru i segregacji odpadów na wybranych obszarach regionu warmińsko-mazurskiego – Gmina Węgorzewo	Przetarg nieograniczony	18.07.2012	1,4

RPO	Beneficjent / Zamawiający	Miejsce realizacji	Tytuł projektu	Wartość projektu (w mln zł)	W tym z budżetu UE (w mln zł)	Przedmiot zamówienia	Tryb zamówienia	Data zawarcia umowy	Wartość zamówienia (w mln zł)
RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Gmina Miasto Chełmno Ul. Dworcowa 1 86-200 Chełmno	Gmina Miasto Chełmno	Ochrona dziedzictwa kulturowego miasta Chełmno – III etap	13,6	8,9	Prace remontowo-konserwatorskie związane z realizacją w latach 2012-2014 projektu pn. „Ochrona dziedzictwa kulturowego miasta Chełmna – III etap”	Przetarg nieograniczony	03.04.2012	8,7
	Miasto Inowrocław Ul. F.D. Roosevelta 36 88-100 Inowrocław	Miasto Inowrocław	Uzdrowisko Inowrocław (rozwój funkcji uzdrowskiej) – II etap	27,5	16,4	Zaprojektowanie i wykonanie rekreacyjnego basenu solankowego w Inowrocławiu, w ramach realizacji zadania Uzdrowisko Inowrocław	Przetarg nieograniczony	28.09.2011	6,5
	Gmina Nakło nad Notecią Ul. Ks. P. Skargi 7 89-100 Nakło nad Notecią	Gmina Nakło nad Notecią	Budowa obejścia miasta Nakło nad Notecią na kierunku Pd-Pn w ciągu drogi wojewódzkiej nr 241 (Rogoźno-Tuchola)	52,0	26,0	Budowa obejścia miasta Nakło nad Notecią na kierunku Pd-Pn w ciągu drogi wojewódzkiej nr 241 (Rogoźno-Tuchola)	Przetarg nieograniczony	09.07.2013	46,5
	Gmina Miasto Grudziądz Ul. Ratuszowa 1 86-300 Grudziądz	Miasto Grudziądz	Modernizacja sieci tramwajowej w Grudziądzu	52,6	25,4	Budowa budynku Centrali Nadzoru Ruchu przy ul. Dworcowej 47 w Grudziądzu	Przetarg nieograniczony	15.07.2013	1,2

RPO	Beneficjent / Zamawiający	Miejsce realizacji	Tytuł projektu	Wartość projektu (w mln zł)	W tym z budżetu UE (w mln zł)	Przedmiot zamówienia	Tryb zamówienia	Data zawarcia umowy	Wartość zamówienia (w mln zł)
Wielkopolski Program Regionalny	Gmina Piła Pl. Staszica 10 64-920 Piła	Gmina Piła	Budowa ul. Philipsa w Pile, łączącej drogi o znaczeniu regionalnym	7,1	3,6	Budowa ul. Philipsa w Pile od al. Powstańców Wlkp. do ul. Podchorążych	Przetarg nieograniczony	17.08.2011	5,9
	Gmina Lubasz Ul. Bolesława Chrobrego 37 64-720 Lubasz	Gmina Lubasz	Ochrona wód zlewni rzeki Noteć – aglomeracja Lubasz	14,4	7,8	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami we wsi Goraj na bazie istniejącego uzbrojenia w Lubasz	Przetarg nieograniczony	23.11.2012	3,8
	Gmina i miasto Krajenka ul. Wł. Jagiełły 9 77-430 Krajenka	Gmina Krajenka	Ochrona wód zlewni rzeki Noteć – aglomeracja Krajenka	14,2	11,6	Budowa kanalizacji sanitarnej i przykanalików w mieście Krajenka i jednostkach osadniczych na terenie gminy Krajenka	Przetarg nieograniczony	05.05.2011	13,5
	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski Al. Powstańców Wielkopolskich 18 63-400 Ostrów Wielkopolski	Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski	Przebudowa ciągu drogowego ulic Brzozowej, Siewnej i Długiej oraz wiaduktu kolejowego nad ulicą Brzozową w Ostrowie Wielkopolskim	17,0	11,4	Wykonanie robót budowlanych związanych z realizacją zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa ciągu drogowego ulic Brzozowej, Siewnej i Długiej oraz wiaduktu kolejowego nad ulicą Brzozową w Ostrowie Wielkopolskim”	Przetarg nieograniczony	17.02.2014	16,9

Załącznik nr 8 – Wykaz organów i podmiotów, którym przekazano Informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Infrastruktury i Rozwoju
8. Minister Finansów
9. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej
10. Przewodniczący Sejmowej Komisji ds. Unii Europejskiej
11. Przewodniczący Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
12. Przewodniczący Sejmowej Komisji do Spraw Kontroli Państwowej
13. Przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Rządowej
14. Szef Kancelarii Prezydenta RP
15. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
16. Szef Kancelarii Sejmu
17. Szef Kancelarii Senatu
18. Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego
19. Marszałek Województwa Wielkopolskiego
20. Marszałek Województwa Mazowieckiego
21. Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego
22. Związek Województw RP
23. Związek Powiatów Polskich
24. Związek Miast Polskich
25. Związek Gmin Wiejskich
26. Unia Metropolii Polskich
27. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan
28. Business Center Club
29. Krajowa Izba Gospodarcza